

ቦሌ ከሚገኘው ቤታችን ተሰውረን ሁኔታውን መከታተል የተሻለ መሆኑን ለመወሰን ብዙም ጊዜ አልወሰደብንም። ከአስመራ የመጡት አራት ወታደሮች ቤታችን ደጃፋ ከወረዱበት ሰኮንድ ጀምሮ የመፈንቅለ መንግሥት መከራ እየተካሄደ እንደሆነ ገምተናል። ወደ ቤታችን የመጣውን ዋናውን የአባቱን አጃቢ አሰር አለቃ ጌታቸውን በግል አነጋግረንው አውሮፕላን ውስጥ የተካሄደውን ከሰማን በኋላ ደግሞ ግምታችን ጥርጥር በሌለው መልኩ ስለተረጋገጠ ወዲያውኑ ምን ማድረግ እንዳለብን መወያየት ጀመርን። መፈንቅለ መንግሥት እየተካሄደ ከሆነ አባቱ ከአድራጊው በኩል እንደሚሆን በበኩሌ ጥርጥር አልነበረኝም። የቤተሰቡ አመለካከትም ይኸው ነበር። በዚህ ላይ ከተሰማማን በኋላ ከአናቱ ጋር ሆነን ምን ማድረግ እንዳለብን ለመወሰን ተሰበሰብን። እቤት ቁጭ ብለን መጠበቅ አንችልም። መከራው እየተካሄደ ከሆነ ከቤት ተሰውረን መጨረሻው እስኪለይ ድረስ መጠበቅ እንዳለብን ተሰማማን። የሥጋ ዘመድ ቤት ከመሄድ ይልቅ የማይጠረጠር ጓደኛ ይሻላል በሚለው ተስማምተን ቤቱን ለአራቱ ወታደሮች አስረክብን ገና መሸቶ ጨረቃ ሳትወጣ ቤታችንን ለቀን ወጣን።

ተዋጊ ሄሊኮፕተሮች አሁንም በአዲስ አበባ አየር ላይ ዝቅ ብለው ይበራሉ። የመከላከያ ሚ/ር አካባቢ ወታደሮች እንዲሁም ታንኮች

ታይተዋል የሚልም ወሬ ደርሶናል። በጭንቀት የሚሆነውን እየተጠባበቅን ነው። ማምሻውን የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የተኑን ዝግጅት ባለሟቋረጥ ሲያሳይ ቆይቶ ለተወሰነ ጊዜ በሙዚቃ የታጀበ የማይንቀሳቀስ ሥዕል ገትሮ ዝግጅቱን አቋረጠ። የሚቀጥለውን በጭንቀት መጠባበቃችንን ቀጠልን።

ወደ ምሽቱ ሶስት ሰዓት ገደማ ከአስመራ ሬዲዬ ጣቢያ ስለመፈንቅለ መንግሥቱ መከራ መልእክት ተላለፈ ማለትን በሰልክ ሰማን። ወዲያው ከሬዲዮ ጋር መታገል ያዝኩ። በደንብ አይሰማም። ወደ ምሽቱ አራት ሰዓት ገደማ የኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የሚያስተላልፈው ልዩ ዜና እንዳለው ሲያስታውቅ የሁላችንም ልብ ቆመ። የሚንቀሳቀስ ሰው አልነበረም። የተከተሉትን ደቂቃዎች በርዝመት የሚወዳደር ደቂቃ የለም። አንዱ ደቂቃ አንደ አንድ ሰዓት ረዝሞብን ቴሌቪዥን ላይ አፍጥጠን እንጠብቃለን። ዜናው አንባቢው የመፈንቅለ መንግሥት መከራ በጥቂት ጀነራሎች መደረጉንና መከራውም እንደከሸፈ ገልጾ፤ የጀ/መርዕድ ንጉሤንና የጀ/አማሃ ደሰታን ከዚህ ዓለም በሞት መለየት ተናገረ። ማመን አልቻልኩም። አለማመን ለጊዜው ከባድ ሐዘን ውስጥ ከመግባት ስለሚያድን እሱን መረጥኩ።

እናቱና እህቱ ተንሰቅሰቀው ያለቅሳሉ። እኔና ወንድሜ ውሸት ሊሆን ይችላል በማለት ለማጽናናት ሞክርን። ታናሽ እህቱ ሔዋን (እስከዛሬ ቢቢ እያልን ነው የምንጠራት) ግራ ተጋብታ ትመለከታለች። የአባታችን ደህንነት በጣም አያሳስብን መጣ። ከአስመራ የሚተላለፈውን ዜና ለማዳመጥ

አሁንም ከሬዲዮው ጋር መታገሌን ቀጠለኩ። የአስመራውን ሬድዮ ፈልገን ሰናገኝ የመንግሥት ለውጥ እየተደረገ መሆኑንና በኢርትራ የሚገኘው ጦር የ15 አመት የአንድ ሰው አምባገነን አገዛዝን እንደሚያስወግድ በተደጋጋሚ ይናገራል። የአባቱን ደህንነት ማረጋገጥ ባልችልም በሰማሁት ተረጋግቼ ተቀመጥኩ።

“መከራው ከከሸፈ አውሮፕላን አሰነሰቶ መሄድ ይችላል።”

“አውሮፕላን ማረፊያው አጠገቡ ነው። የማይሳካ ከሆነ ተነስቶ መሄድ አለበት”

“እነ ጋሽ መርዕድ ካሉበት አሉም እንዳለበት ምንም አያጠራጥርም።”

“እዚህ መጥቶ ከሆነሰ?”

“ወታደሮቹ ይነገሩን ነበራ”

“አትናገሩ ተብለው ይሆናል ወይም ከነሱ በኋላ መጥቶ ሊሆን ይችላል።”

“እዚህ እነ ጋሽ መርዕድ እያሉ ለምን ይመጣል?”

“እዚያው አስመራ ነው የሚሆነው።”

ሁሉም ሐሳቡን ይሰነዝራል።

-17-

ጀ/ውበቱን በቅርቡ አሜሪካ መጥተው ዋሽንግተን ዲሲ አካባቢ እንደሚኖሩ ሰምቻለሁ። ከጀ/ቱምላቸው ያገኘሁትን አሳቸውን በአካል አግኝቼ በበለጠ ለማጠናከር አሰብኩና ከአሳቸው ጋር የቅርብ ግንኙነት ወዳለው ጓደኛዬ ወደ ነአምን ዘለቀ ደውዬ ሃሳቤን አማክርኩት። በሰፊው ሊያነጋግሩኝ ፍቃዳቸው እንደሆነና ሃሳቡን በጣም በደስታ እንደተቀበሉት ገለጸልኝ። ከጥቂት ቀናት በኋላ ነአምን ከቢርው ሆኖ ደወለልኝና ከጀ/ውበቱ ጋር አገናኝኝ።

“ጀነራል እንደምን አሉ?”

“በጣም ደህና ነኝ። እኔ አባትህን ያገኘሁ ያህል ነው አሁን የተሰማኝ። ደህና ነህ አንተ?”

“በጣም ደህና ነኝ ጀነራል እርስዎስ እንደት ነዎት?”

“አባትህ በጣም የምወዳቸውና የማደንቃቸው ሰው ነበሩ አብረን ሠርተናል፡-

“

“አዎን አውቃለሁ። አርሰዎ ትዝ ላይሉት ይችላል እንጂ አስመራ አግኝቶት ነበር። አባቱ አዚያ ከጀ/መርዕድና ጀ/ጋይሉ ገብረሚካኤል ጋር አንድ ቤት ውስጥ በቀየበት ጊዜ እዚያው እቤት መጥተው አራት በልተዋል።” በዚህ ሁኔታ ሰናወራ ቆየንና የምጠይቃቸው ብዙ ጥያቄዎች እንዳሉኝ ገለጽኩላቸው።

“እኔ የማውቀውን በሙሉ ላጫውትህ ፈቃደኛ ነኝ። በጣም ደስ ይለኛል። በፈለግከው ጊዜ ልንገናኝ እንችላለን።”

እኔ ወደምናርበት ወደ ቦስተን ከተማ ለመምጣትና በዛውም ከተማውንም ለመጉበኝነት ከወሰኑ ኋላ ሳይመቻቸው ስለቀረ እኔ ቀጠርው ሳይራዘም ላገኛቸው ስለፈለግኩ በሁለተኛው ሳምንት ወደ ዋሽንግተን ዲሲ በረርኩ።

ከነእምን ጋር ከቤታቸው ወደ ምሳ ሰዓት ላይ ነበር የደርሰነው። ቀላ ያለው ፈታቸው ከድርው ትንሽ ፈካ ብሎአል። ቦርጭ አይታይባቸውም። ጥሩ የመኩንን ቁመናቸውን እንደጠበቁ ነው። ዘናጭ ኮትና ሱሪ ለብሰው በእጅ ቦርሳ ያዘጋጁትን ሰነድ ይዘው መኪናችን ወደ ቀመችበት መጡ።

“እ! አባትህን ያገኘህ ነው የመሰለኝ” አሉ አሁንም። ሰላምታ ተለዋውጠን ወደ ዋሽንግተን ዲሲ አመራን።

ምሳ እየበላን ጨዋታችንን ጀመርን። ጀ/ውብቱ አስደናቂ የማስታወስ ችሎታ ያላቸውና ነገሮችን በጥልቀት የሚያገናዝቡ ከብዙ አቅጣጫ ተመልክቶ እና አመዛዝኖ የማብራራት ችሎታ ያላቸው ሰው መሆናቸውን ለመገመት ብዙ ጊዜ አልፈጀብኝም። ጥቃቅኗን ነጥብ አይረሱም! የሚገባትንም ቦታና መጠኗንም አያይዘው ያቀርባሉ።

በአንድ የአበሻ ምግብ ቤት ተቀምጠናል። እኔ ነእምንና ጀ/ውብቱ። ያዘዙትን ሐኒከን ቢራ እየተጉነጫ ያጫውቱን ጀመር። ብዙ ከተጫወትን በኋላ ግንቦት 8 ላይ ደረሰን።

“አርሰዎ ስለሁኔታው በመጀሪያ የሰሙት መቼ ነበር?” ብዬ ወደዋናው ጉዳዮችን አመራሁ።

“አዎ እንግዲህ ለመጀመሪያ ጊዜ የሰማሁት ግንቦት 7 ቀን ወደ ማምሻው አካባቢ ነው።” ብለው ከዚያ ጊዜ አንስቶ እስከ ግንቦት 9 ያሳለፋትን አጫውቱኝ።

ግንቦት 7 ማምሻውን ጀ/ውብቱ ቦሌ ከሚገኘው ቤታቸው ከሥራ መልስ እንደተቀመጡ እንግዳ ውጭ እንደሚፈልጋቸው ዘበኛቸው ይነግራቸውና ወደ በረንዳ ብቅ ይላሉ።

የሚፈልጋቸው እንግዳ ጀ/ፋንታ በላይ ነበሩ። ጀ/ፋንታ የሰፈር ጉረቤታቸው ስለነበሩና አልፎ አልፎም እንዲሁ ከጀ/ውብቱ ቤት ብቅ ብለው ስለሚጫወቱ ጀ/ውብቱ የወትርውን ሰላምታ አቅርበው እንዲገቡ ጋበዙዋቸው። ቤት ከመግባት ይልቅ በእግር ዞር ዞር እያልን ብንጫወወት ይሻላል ብለው ጀ/ፋንታ ከጀ/ውብቱ ጋር በቦሌ አካባቢ በዝግታ መራመድ ጀመሩ።

“ይህን ባርያ ልንገለብጠው ነው።” አሉ ጀ/ፋንታ ከጀ/ውብቱ ቤት ትንሽ ራቅ እንዳሉ። ጀ/ውብቱ ያልጠበቁት ቢሆንም በሰሙት አልተደናገጡም። ረጋ ብለው ሁኔታውን ለማጣራት ጥያቄዎችን መሠንዘር ጀመሩ።

“ከጉንህ እነማን አሉ?”

“እነ ጀ/መርዕድ፣ ጀ/ደምሴ ጀ/ተስፋዬ ገ/ኪዳን ነተስፋዬ ወለደሰላሌ ሁሉ አሉ።”

ጀ/ውበቱ እነዚህ ሁሉ መስማማታቸው ገርሟቸዋል። “በእጃችሁ ምን ጦር ይዛችሁዋል?”

“የሰፖርታ ጦር አለ። ጀ/አበራ የግልበጣው የዘመቻ አዛዥ ነው። አንተ የሱ ረዳት ሆነህ ትሰራለህ። የሰፖርታን ጦር ከጣላይ ይዘህ ትመጣለህ። ሁሉም የሚከናወነው ነገ ነው። ከጀ/አበራ በሚላክልህ ቴሌግራም መሠረት ጦሩን ይዘህ አዲስ አበባ ትመጣለህ።”

ጀ/ውበቱ በዓላማው እንደሚሰማውና የተሰማቸውን የሥራ ድርሻ በደስታ እንደሚቀበሉ ለጀ/ፋንታ ግልጽ ነበር። ጀ/ውበቱም ይህንኑ ገልጾው ከዚህም በላይ መረጃ ሳይቀበሉ ወደ ቤታቸው ተመለሱ።

በነጋታው ግንቦት 8 ቀን ከጠዋቱ 8 ሰዓት አካባቢ ጀ/ውበቱ ከሰሜን ኮርያ የመጡ ልኩካን ይዘው ወደ ጣላይ የጦር ማሰልጠኛ ማዕከል በሒሊኮፕተር ተጓዙ። ጀ/ውበቱ በወቅቱ የብሔራዊ ውትድርና አገልግሎት ሐላፊ ሰለነበሩ የማሰልጠኛ ጣቢያዎች በርሳቸው ነበር የሚታዘዙት። ነገር ግን በማሠልጠኛ ጣቢያ የሚሠለጥኑት ወታደሮች የሚንቀሳቀሱት በመከላከያ ሚኒስትር የዘመቻ ዋና መምሪያ ሐላፊ በነበሩት በጀ/አበራ አበበ ትዕዛዝ ነበር። በዚያን ወቅት ሰሜን ኮርያውያን የሚያሰለጥኑት ስፖርታ ተብሎ የሚጠራው ሙሉ ክፍለ ጦር፣ ጣላይ ማሠልጠኛ ሰፍሮ ነበር። ይህ ጦር ኢርትራ ለብዙ ዓመት የተዋጋና የጦር ልምድ ያለው ከመሆኑም በላይ ለተወሰኑ ወራት በጥራት

ለሰለጥን የሰነበተ ጦር ነው። ከሰድስት ሺህ የማያንስ ቁጥር ያለው ሲሆን ኢርትራ በጀ/ውበቱ ስር ያገለገለና እርሳቸው ብቃቱን ለይተው የሚያውቁት ጦር ነው።

የጀ/ውበቱ ሒሊኮፕተር ጣላይ ደርሳ መንገደኞቹን አራግፋለች። ጀ/ውበቱ ከአዲስ አበባ የሚመጣውን ቴሌግራም ይጠብቃሉ። ከጥቂት ሰዓታት በኋላ ይዘውት ከመጡት ልኩካን ጋር ወደ ወለጋ አሁንም በሒሊኮፕተር ይሄዳሉ። ወለጋ ትንሽ እንደቆዩ ከአዲስ አበባ ብሔራዊ ወትድርና ቢሮ ከኮ/በላይ ቢያድግልኝ ቴሌግራም ይደርሳቸዋል።

“የመንግሥት ግልበጣ እየተካሄደ ነው።” ይላል ቴሌግራሙ። እንደ መረጃ ዓይነት ነው የተላለፈው። እሱን ተቀብለው ወደ ጣላይ ይመለሳሉ። ጣላይ ከደረሱ ከትንሽ ጊዜ በኋላ ከአዲስ አበባ አምስት ሒሊኮፕተሮች ተከታትለው ጣላይ ያርፋሉ። ኮማንደር ሐይለ ጊዮርጊስ ማማስ የተባለ የባሕር ሐይል አባል በመከላከያ ሚኒስቴር የጀ/አበራ ረዳት ሆኖ የሚሰራ መኮንን ነበር ሒሊኮፕተሮቹን እየመራ የመጣው። ኮ/ሐይለ ጊዮርጊስ ወደ ጀ/ውበቱ ቀርቦ ይዞ ያመጣውን መልእክት በእጃቸው ሰጣቸው። መልእክቱ ከጀ/አበራ አበበ ነበር።

ባጭሩ “በተላከልህ ሒሊኮፕተሮች ጦር ላክ።” የሚል መልእክት ነበር። ጀ/ውበቱ በአምስቱ ሒሊኮፕተሮች የሚጓዙ መቶ ሐምሳ (150) ወታደሮችን ለኮ/ ሐይለ ጊዮርጊስ አሰረክበው ሰላሳ ሰላሳ ወታደሮች በያንዳንዱ ሒሊኮፕተር እየተሳፈሩ ወደ አዲስ አበባ ጉዞ ጀመሩ። ቀኑ እየተጋመሰ ነው።

ጀ/ውበቱ ተጨማሪ ትዕዛዝ ይጣባበቃሉ። የሚቀጥለው መልእክት ከብ/ጀ/ተሰፋዬ ትርፌ በቴሌግራም የተላለፈ ነበር። ቴሌግራሙ የሚደርሳቸው በሰራቸው ባለ መኩንን ነበር። የጀ/ተሰፋዬ ትርፌን ቴሌግራም ተቀብለው አነበቡ። “በሚላክልህ ትራስፖርት በአስቸኳይ ጦር ላክልን” የሚል ነበር።

ጀ/ውበቱ እንደሰሙት ከሆነ የላኩዋቸው 150 ወታደሮች ከመገናኛ ሚ/ር ፊት ለፊት ሠፍረዋል። የሚሰጣቸውን ትዕዛዝ እየተጠባበቁ ነው። ጀ/ውበቱ ጦር የሚልኩበት በቂ ትራንስፖርት እንደሌላቸው ሊያሳውቁ ባላቸው መኪኖች አስፈላጊውን ትዕዛዝ በመስጠት የጭነት መኪናም ቢሆን ተጠቅመው ፀረ ታንክ የታጠቁ ወታደሮች እንዲልኩ ሌላ ትዕዛዝ ከጀ/መርዕድ ንጉሤ ይደርሳቸዋል። መልእክቱን ወደላቸው የሚያቀርበው አሁንም ረዳት መኮንናቸው ነው።

እንደገና ከጀ/ተሰፋዬ ገ/ኪዳን ደግሞ “ጦር እንዳትልክ” የሚል መልእክት ይደርሳቸዋል። ጀ/ውበቱ ከማንም ጋር ሳይነጋገሩ እንዲሁ የሚደርሳቸውን ቴሌግራሞች እየተቀበሉ ተጨማሪ ወታደሮችም ሳይላኩ ቀኑ መሸ። ጀ/ውበቱ ከጀ/ቁምላቸው ጋር ምንም ግንኙነት እንዳላደረጉና ከጀ/ቁምላቸው የደረሳቸውም ቴሌግራም ወይም መልእክት እንዳልነበረ ነው የገለጹልኝ። ነገር ግን ከአዲስ አበባ የሚደርሳቸውን ትዕዛዝ በቀጥታ ቀርበው ሳይሆን በረዳታቸው በኩል እየተቀበሉ የግልበጣውን ሙከራ ለመደገፍ የሚቻላቸውን እንዳደረጉ ነው የሚያምኑት። በዛን ቀን በአሳቸው ስር ያለውን ጦር ግን ለማንቀሳቀስ ቀደም ብለው ያደረጉት ዝግጅትም ሆነ

ያተዱት ውጥን አልነበረም። በመጨረሻው ሰዓት ስለተነገራቸውም ሊሆን ይችላል ጉዳዩን ሥራዬ ብለው ብዙ ያስቡበትና የተዘጋጁበት አልነበረም።

ከጠላዩ ወደ አዲስ አበባ የሄዱት ወታደሮች ምን ደረሱ? ጉዳዩን እስከመጨረሻው ለመከታተል ወሰንኩ። ከጀ/ውበቱ ጋር እስከ ምሽቱ አራት ሰአት ገዳማ ሰንጠዊት አምሽተን ወደ መኖሪያ ቤታቸው አደረሰኳቸው። ሁይደታችንን በስልክ ለመቀጠል ተሰማምተን በሞቀ ሰላምታ ተለያየን። ወደ ቦስተን ከተመለስኩ በኋላ ከጠላዩ ወደ አዲስ አበባ በሄሊኮፕተር የተላኩትን ወታደሮች መጨረሻ ለማጣራት ሞከርኩ። አሁንም ወደ የመን ከነመርካባቸው ገብተው ጥገኝነት ከጠየቁ የቀድሞ የባሕር ሐይል መኮንኖች ጋር በዓደኛዬ በነፃምን በኩል ግንኙነት ለመፍጠር ቻልኩ። ከነዚህ መኮንኖች አንዱ የሆነው ኮማንደር ማቲዮስ መኮንን የኮማንደር ሐይል ጊዩርጊስ ማማስ ወዳጅ ስለነበር በኢሚል እንድንገናኝ አድርጎ አስተዋወቀን።

በመጀመሪያ ኮ/ሐይለጊዩርጊስ ለአባቱ ያለውን ትልቅ ከበሬታ ጠቅሶ የሚያውቀውንም ሁሉ ሊገልጽልኝ ፈቃደኛ መሆኑን በጽሑፍ ገለጸልኝ። የተወሰኑ ጥያቄዎችን ከመለስ በኋላ ግን ስለ 150 ወታደሮች ሁኔታ ስጠይቀው የኢሚል ግንኙነቱን አቋረጠ።

ጀነራል ቁምላቸው ግንቦት 8 አርሚ አሸያሽን በሚባል ከሚታወቀው ወደ ጦር ሐይቶች ሆስፒታል አካባቢ ከሚገኘው የአየር ሐይል ክፍል ከተለያዩ የጦርና የፖሊስ አዛዦች ጋር ግንኙነት ለማድረግ ሲሞክሩ አመሹ። እሳቸው እንደሚሉት ከሆነ ትልቅ ችግር የፈጠረው ከጀ/አበራ ጋር ግንኙነት መፍጠር አለመቻላቸው ነበር። አርሚ አሸያሽን እያሉ ከቤተመንግሥት ወደዚያ የተላኩትን ሁለት ታንኮችና ጥቂት ወታደሮች ከበው ከማረኩት ሌላ የያዙትን ጦር ለግዳጅ አላሰለፉም።

ጀ/ቁምላቸው ምሽቱ እየተጋመሰ በሄደ ቁጥር የጉዳዩ አለመሳካት እየታያቸው መጣ። በአንዳንድ ወታደሮች መሐከልም ትንሽ የማጉረምረም ሁኔታ ይታይ ነበር። በዚህ ጊዜ በጣት ከሚቆጠሩ ወታደሮች ጋር ሆነው አብሯቸው ከነበረው ጦር ተለዩ።

ቦሰተን በሕክምና ላይ እያሉ በየቀኑ አብራላቸው ከአንድ እስከ ሶስት ሰዓት እንዳንደም ከዚያ በላይ አብራላቸው አሳልፍ ነበር። ከአስመራ ከተነሱበት ሠዓት አንስቶ አርሚ አሸያሽን እስከደረሱበት ያለውን በዝርዝር

በገልጽልኝም ከዚያ በኋላ ወደየት እንደሄዱና ከኢትዮጵያም እንደት ሊወጡ እንደቻሉ ግን በገልጽ ለመናገር ይሳናቸው ነበር። በጣም ከመቀራረባችን የተነሳ ኑዛዜአቸውን እንኳን እኔ ነበርኩ በጠበቃነት ያዘጋጀሁላቸው። ቢሆንም እዚህ ነጥብ ላይ ሲደርሱ የሚያዛቸው ነገር ነበር። እኔም መናገር ያልፈለጉት ነገር እንዳለ ጠርጥሬ ብዙም አልጨቀጨኳቸውም። ከጊዜ በኋላ ግን የደረሰኩበት ተጨማሪ መረጃ ይህን ሚስጥር የበለጠ አሳደገው።

የአሜሪካ ፍሪደም ሉንፍ ኢንፎርሜሽን በተባለው ሕገ መሠረት ከአሜሪካ የውጭ ጉዳይ ሚ/ር (ስቲት ዲፓርትመንት) ጠይቂ ከተቀበልኳቸው የመፈንቅለ መንግሥቱን ሙከራ የተመለከቱ ዶክመንቶች ስለ ጀ/ቁምላቸው የሚገልጽ ይገኝበታል። ከእነዚህ ዶክመንቶች አንዱ ግንቦት 10 አዲስ አበባ ከሚገኘው የአሜሪካ ኢምባሲ ለስቲት ዲፓርትመንት የተላከው ነው። ይህ ተላላፊ መረጃ እንደሚለው ከሆነ ግንቦት ዘጠኝ ጀ/ቁምላቸው ወደ አዲስ አበባ ወደሚገኘው የአሜሪካ ኢምባሲ የፖለቲካ ፕገኘነት ጠይቀው ነበር። ኢምባሲውም የፕገኘነት ጥያቄውን እንዳልተቀበለው መልእክት አስተላልፏል። (የዚህ ዶክመንት ኮፒ መጨረሻው ላይ ተያይዟል)

○○○○

የግንቦት ዘመኝ እንቅልፍ ባይናችን ሳይዘር ብቅ አለች። ለመተኛት መታገል ማቆም ራሱን የቻለ አረፍት ነው። ከአስመራ የሚተላለፈውን ራዲዮ ለማዳመጥ ራዲዮኑን መጉርጉር ጀመርን። የትናንቱ ግራ መጋባት ቀንሶ በጀ/መርዕድ ሞት ሐዘን ተጨምሮ በአባታችን ደህንነት ግን ተማምነን አይናችንን አንድ ቦታ ላይ ተክለን ተቀምጠናል። ከትንሽ ጊዜ በኋላ ሁላችንም አንድ ቦታ መገኘት እንደሌለብንና መከፋፈል እንዳለብን መወያየት ጀመርን።

“ቦታ መቀየር አለብን”

“እዚህ እንደት አውቀው ይመጣሉ?”

“እዚህ አካባቢ ብዙ የሚያውቀን ሰው ሰላላ ትናንት ሰንመጣ ያየን ሰው ይኖራል። ሰለዚህ ሌላ የማይመረጠር ሰው ቤት ብንሄድ ጥሩ ነው”

“እዎ አሁን እዚህ ያለው ከሸፎ አስመራ ደግሞ ተጥሎ ነገሩ እየከፋ ሲሄድ ቤተሰቡን ያዙና አሰሩ፤ እጅህን ካልሰጠህ እንገላቸዋለን ሌላ ይችላሉ። ሰለዚህ ነገሩ እስኪያልቅ ድረስ ተደብቀን መቆየት አለብን።”

“እናንተ ወንዶች አንድ ቦታ፤ እኛ ደግሞ ሌላ ቦታ እንሆናለን”

“ለምን? መለያየት ማለብንም?”

“አንድ ቦታ ሰንበዛም ጥሩ አይደለም። ሁላችንም አንድ ቦታ መገኘትም የለብንም።”

“አሁን ሁኔታው ምን ሊሆን ይችላል?”

“እያ እንግዲህ እዚህ ያለው ከክሸፈ እዚያ ያሉት የማይሆን መሰሉ ከታያቸው አውርጥላን አሰነስተው ወደ ውጭ አገር መሄድ ይችላሉ”

“የአየር ኃይልም፤ የአየር መንገድም አውርኝላኛች በእጃቸው ናቸው”

“አባዬ እዚህ መጥቶ ከሆነሰ?”

“እያ እዚህ ቢመጣ ኖሮ በራዲዮ የሆነ ነገር እንሰማ ነበር”

እንዲሁ ሊሆን የሚችለውን ሰናውጠነጥን አርፍደን ተከፋፍሎ መቆየቱ ላይ ተወሳኝና ሊጠረጠሩ የማይችሉ ሁለት ቦታዎች ተመረጡ። በውሳኔው መሠረት እናቷና ሁለት አህቶቿ ከአሁኑ ባለቤት ጋር የቤተሰብ ወዳጅ ከሆኑት ከባላምባራስ ጥበቡ ቤት፤ እኔና ወንድሜ ደግሞ ሽመልስ ከሚባል የኔ ጓደኛ ቤት ለመቆየት ወሰንን ተለያየን።

○○○○

ግንቦት ዘመኝ አዲስ አበባ የወጣችው ፀሐይ የአስመራንም ጨለማ ገልጣ ማሞቅ ጀምራለች። በቃኘው ስቲሽን የሚገኙ የሁለተኛው ሠራዊት አባሎች አዲስ አበባ ካለው ባልተለየ ሁኔታ ግራ ተጋብተው ወደ የምድብ ሥራቸው ለመመለስ ይሯሯጣሉ። አባቲ ግን እዚያው እቢሮው ነበር ያደረው። አዲስ ነገር አልነበረም። እንኳን እንደዚህ ባለው ጊዜ ይቅርና አነስተኛ ውግያ በሚካሄድበት ጊዜ እንኳን ብዙ ጊዜ ቢሮ በምትዘረጋ ሽራ አልጋ ላይ በወታደር የዳር መተኛ ከረጢት (Sleeping Bag) እየተጠቀመ እዚያው ቢሮው ይተኛ ነበር። ባሻ ክፈተው እንደነገሩን ኩደታው ተጀምሮ እስኪያልቅ ድረስ ወደ ቤቱ አልሄደም ነበር።

ቀኑን መሉ የበላይ ጦር አዛዦችን እየጠራ በግል ስለኩደታው ማብራሪያ አደረገላቸው። ሁሉም የተሰማሙ መሆናቸውን እየገለጹ ግማሽ ምዕራብ ሲታይ እየተናነቃቸው የሚሰማቸውን ትዕዛዝ በሙሉ ፈቃደኝነት እንደሚወጡ እየገለጹ ወደ የክፍላቸው ተመለሱ።

እየተረቡ ከአባቱ ገለጻና ትዕዛዝ ተተብለው ወደክፍላቸው ከተመለሱት ውስጥ በኋላ ኩደታውን አከሸፉ ተብለው ከተሸለሙት ውስጥም ይገኙበታል። ከእነዚህ አንዱ መንግሥቱ ኃይለማርያም ከሥልጣን ከወረዱ በኋላ እስር ቤት ገብቶ ሲወጣ የጻፈው አጭር ጽሁፍ ላይ አባቱ ቢሮ ተጠርቶ ሲቀርብ ያየውንና ለሱና አብረውት ለነበሩት የተሰማቸውን ገለጻና ትዕዛዝ በዝርዝር ገልጾታል።

ይህ ሻምበል የአየር ወለድ ክፍለ ጦር አባል ነበረ። በጦሩ ውስጥ የነበረው ግራ መጋባትና በአየር ወለድ ጦር አባሎች የነበረውን የመፈንቅለ መንግሥት መክራውን የመቃወም ስሜትን በቅርብ ተመልክቶ ነበር ወደ ጀ/ደምሴ ቢሮ የሄደው። ከቢሮ ሲገባ ለማየት የጠበቀው በተፈጠረው ሁኔታ የመረበሸና የመደናገጥ ስሜት የሚታይበት አዛዥ ነበር። እንዳገላለጹ ግን በጣም የተረጋጋና ምንም ዓይነት ከወትሮው የተለየ መንፈስ የማይታይበት አዛዥ ነበር ያጋጠመው። ጀነራል ደምሴ ቢሮ ገብቶ ከተመተመጠ በኋላ ሻምበሉ የሰማውንና ያየውን በመጽሔቱ እንደሚከተለው ገልጾታል፦

“ጀነራል ደምሴ ንግግራቸውን የጀመሩት ከረን የሚገኙት፤ የ607፤ የ608 እና አስመራ ዙሪያ የነበረው የ606ኛው ኮር አመራር አካላት፤ ከኛ በፊት መመሪያውን ተቀብለው ወደቀጠናቸው መመለሳቸውን በመግለጽ ነበር። እኚህ በወታደራዊ እውቀታቸው፤ በአመራር ብስለታቸው፤ በድፍረታቸውና በአቋማቸው የሚያኮሩ ጀነራል መኮንን፤ የአዲስ አበባው መክራ መክሸፋንና ብዙዎች እስር ቤት እንደገቡ እያወቁ፤ ይታይባቸው የነበረው ልብ መሉነትና የአገላለጽ ብቃት በጣም በጣም የሚያስገርም ነበር። ከፊታቸው ላይ አንድም የመረታት ስሜት አልታየም። ያ ሁሉ መሆኑ እየታወቀ ነገር ግን ሁሉም ነገር በተፈቀደለት ቦይ የሚፈስ ነበር የሚመስለው። የራስን ሕይወት አደጋ ላይ የሚጥል ነገር ከፊት ለፊት መኖሩ እየታወቀ የዚህ ዓይነት ውስጣዊ ጀግንነት የሚታይባቸው ሰዎች በጣም ጥቂት ናቸው።” (ጠቢያ ቅጽ 2 ቁጽ 78 28 ህዳር 1986)

ጀነራል ደምሴ ቢሮው ውስጥ ለተሰበሰቡት መኮንኖች የመፈንቅለ መንግሥት ለማድረግ ለምን እንደተገደዱና የመፈንቅለ መንግሥቱ ዓላማ፤ እንዲሁም የተጀመረውን እንቅስቃሴ ግብ ለማድረስ መወሰድ ያለባቸውን ጥንቃቄዎችና እርምጃዎችን በዝርዝር ገለፀላቸው። ሻምበሉ “የሁለተኛው አብዮታዊ ሠራዊት አዛዥ ከሰነዞቻቸው ሀሳቦች ውስጥ ቀጥሎ የማስፍራቸው ይገኙባቸዋል” በማለት የሚከተሉትን ጠቅሷል፦

-የእንቅስቃሴው ዓላማ ሕዝቡ በሠራዊቱ ላይ የነበረውን እምነት ለማረጋገጥ፤
ፍትሕ ዲሞክራሲና ሰላም የጠማውን ሕዝብ ነፃ ለማውጣት፤ ሕዝቡ
በሕጋዊና በትክክለኛው መንገድ እንዲተዳደር ማድረግ ነው።

-ሕዝቡ በሚፈቅደው ማህበራዊ፤ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ሥርዓት ራሱን
በራሱ መምራት አለበት፤

-በመርዶና በሰቆቃ የተሰቃየውን ሕዝብ ማሳረፍ አለብን

-አሁን ካለው መንግሥት ያ ዘውዳዊ መንግሥት እንኳ የተሻለ ነበር።

-በትግራይ የደረሰው ውድቀት የአመራር ድክመት ነው፤ የአፍኦቢትም
ሽንፈት መንስኤው ይኸው ነው።

-ጦርነትን እንደሥራ የያዘ መንግሥት ሕዝቡን ሊያስተዳድር አይችልም።

-ከዚህ መንግሥት ጋር በተጻጸሪ የቆመ ወደ ሃያ ሁለት የሚደርሱ የፖለቲካ
ድርጅቶች ይንቀሳቀሳሉ፤ ይህም አመራሩ የፈጠረው ችግር ነው።

-በቡድን የተዋቀረው አመራር ደረጃ በደረጃ ወደግል አምባገነንነት
ተሸጋግሯል።

-የፓርቲም ሆነ የሽንገ ተመራጭ አባሎች በቀጥታና በነጻ የተወያዩበት ጊዜ
የለም።

-የጦር ኃይሎችና የፖሊስ ሠራዊት በጥቅል ስለ ሀገሪቱ ጉዳይ፤ በተለይ ስለ
ማዕከል አመራር ለፕሬዚዳንቱ በፅሁፍ ጥያቄ አቅርበውለት እኔ
የመሠረትኩት ጦር ይሄን ጥያቄ አያቀርብም ብሎ በማን አለብኝነት መልስ
ሰጥቷል።

-የመከላከያ ሚኒስቴር ባለሥልጣናት የሚመለከታቸውን ተግባር መፈጸም
አልቻሉም፤ ሥልጣናቸውን ነጥቋቸዋል።

-በዚህ በበለበሰ አመራር ምክንያት ሕዝቡ በዓለም ማዕዘን ሁሉ ተበትኗል።
ከብሩን ዝቅ የሚያደርግ ሥራም እየሠራ ነው። ይህ ሕዝብ ሀገሪ መልሱኝ
ከሰው አገናኙኝ እያለ ነው።

-ሠራዊቱ የሰቃይ ተሽካሚ የሆነው እኛ ወጥረን ስለያዝነው ነው።

በአዲስ አበባ አንድም ጦር እንዳይኖር የተደረገው በቅርብ ሆኖ ችግር
እንዳይፈጥር ነው።

-ያ የቅልብ የቢተመንግሥት ጦር የተጀመረውን ትግል አክሸፏል። ይኸው
ጦር የሬዲዮ ጣቢያውን በመያዝ አሁንም እየለፈለፈ ነው።

-የሕዝብ ድጋፍ አለን። ቆርጠን ተነስተናል። እስከ መጨረሻው
እንገፋበታለን።

-የኢትዮጵያን ሕዝብ ፈሪ ያደረግነው፤ የተጫወትንበት እኛ ስለሆን ዛሬ
ለእሱ መነሳት አለብን

-አስፈላጊ ከሆነ ተቀናቃኝ ኃይሎችን እናሠልፋለን

-ጦሩ ትጥቁን እንዳያላላ፤ አንድነቱን እንዲጠብቅ ከኮር አመራር አካላት
ጋር ተማምንንና ተማምለን ነው የተለያየነው” አሉ።

አባቱ ከላይ የተዘረዘሩትን ነጥቦች ከገለጸ በኋላ ጀ/ወርቁ ቸርነት
ደግሞ በከፊሉ የሚከተለውን ገለጻ አደረጉ።

-የታሪክ ተወቃሽ እንዳንሆን ትግሉን ልንገፋበት ይገባል።

እስከዛሬ የከፈልነው መስዋዕትነት ዛሬ ከዳር መድረስ አለበት

-ጦራችንን አስተባብረን እስከመጨረሻው መዋጋት አለብን

አንድ ብርጌድ ራዲዮ ጣቢያ በመያዝ ሊያሸብረን አይገባም። አመራሩ ከአዲስ አበባ ወደዚህ የሚዛወርበት ሁኔታ ይመቻቻል።

-የአገሪቱን ሁለት ሶስተኛ ሠራዊት ይዘናል።

-አንተናሾች ሒሊኮፐተርችና ጀቶች አሉን። አውሮፕላኖችን በመጠቀም ለህዝብ መልዕክት እናስተላልፋለን።

-ከረን ግንባር ከፍተኛ ቁጥጥር እየተደረገ ነው

-ጦሩን ማጠናከርና ማደራጀት በጣም አስፈላጊ ነው”

ከጀ/ወርቁ ንግግር በኋላ ጀ/ደምሴ የሚከተለውን ጥያቄ ለተሰበሰቡት አቀረበ። “ከእናንተ በፊት የከረን ግንባር የኮር አመራር አካላትን አነጋግረን መመሪያ ሰጥተን ልከናቸዋል። እነሱ ሲቃ እየተናነቃቸው ነበር ስለምናደርገው እንቅስቃሴ ድጋፋቸውን የሰጡት። እናንተስ ምን ትላላችሁ?” (ጣቢያ ሁለተኛ ዓመት ቁጥር 8 ገጽ 1986 ገፅ 28-29)

የቃኘው ስቲቨንን የሚጠብቀው የታንከኛው ብርጌድ ሌ/ኮ አርጋው ባንተይለኩ “ጌታዬ ሁሉም ነገር ተመቻችቷል። የፈለግነውን ለመፈጸም የሚያዳግተን ምንም ነገር የለም። ዋናው የእርስዎ ቆራጥ አመራር ብቻ ነው የሚያስፈልገው። የእርስዎ ቆራጥ አመራር ከኋላችን ካለ የሚያደናቅፈን አይኖርም። በሁለተኛ ታንከኛ ብርጌድ በኩል ምንም ችግር የለም። ጦሩ የእንቅስቃሴው ደጋፊ ነው” ብለው መለሱ። የ102ኛ የአየር ወለድ ክፍለ ጦር አዛዥ ጀነራል ሰለሞንም እንዲሁ በበኩላቸው ድጋፋቸውን ገለጹ።

ጀነራል ደምሴ የተሰበሰቡትን ከማሰናበታቸው በፊት የሚከተለውን ማሳሰቢያ ሰጡ።

“ከአሁን ጀምሮ የነበረው የአመራር አካል እንዳለ ሆኖ እኛ የሰጠናችሁን መመሪያ ለጦሩ እንድታደርሱ ይሁን! ለዚህ ህዝብ የተቻለንን ሁሉ ጥረት እናድርግ። ሞት ለማንም አይቀርም። ሕይወት ያለው ሞት መሞት ከሁሉም የተሻለ ነው። አንድነት ወሳኝ ነው። በአንድነት የተጋረጡብንን ችግሮች መጋፈጥ እንችላለን። በየጦር ክፍሎቻችሁ በየጊዜው የሚታዩትን ለውጦች አግር በአግር እየተከታተላችሁ አስታውቁን። (ገጽ 29-30)

በዚህ ሁኔታ የተለያዩ የጦር አዛዦች ከአባቲ ትዕዛዝ እየተቀበሉ ወደየጦር ሰፈራቸው ተመልሰዋል።

ሻምበሉን ያስገረመው በጦሩ ውስጥ (በተለይ እሱ ከመጣበት የአየር ወለድ ጦር) የተፈጠረው የተቃውሞ እንቅስቃሴ እንደት ለጀ/ደምሴ እንዳልተነገራቸው ነበር። ምንም እንኳን ጀ/ደምሴ በተጥታ አዚያው አቢር ውስጥ ከሰጡት ትዕዛዝ አንዱ በየክፍሉ የሚካሄደውን ማንኛውንም የማፈንገጥ እንቅስቃሴ አግር በአግር እየተከታተሉ እንዲያቀርቡ ቢሆንም ሻምበሉ ሰማሁና አየሁ ብሎ የጻፈውን በክፍሉ የነበረውን የተቃውሞ እንቅስቃሴ አልገልጸም። እንደሱ አቀራረብ ከሆነ አብሮ ሲቀርብ እንደ መፈንቅለ መንግሥት መከራ ደጋፊ ሆኖ ከዚያ በኋላ ግን ከአክሻኖች ጋር እንደተቀላቀለ ነው።

የሆኖ ሆኖ ከሁለት ጀነራሎች በስተቀር ሁሉም እንደተሰማው ገልፀው ነው የተመለሱት። ሁለቱ ጀነራሎች የወታደራዊ ደህንነት ኃላፊ የነበሩት

ጀ/ዓለማየሁ እና የኮር አዛዥ የነበሩት ጀ/ገብረመድህን ወልደ የተባሉ ናቸው።

ጀ/ዓለማየሁ ሌ/ኮ መንግሥቱ ኃይለማርያም ጋር አብረው ሆስታ ገነቡ የጦር ት/ቤት የተማሩና ለሌ/ኮ መንግሥቱ የነበራቸው ታማኝነት የታወቀ ስለነበር በመፈንቅለ መንግሥት ሙከራው እንዲሰማው ለማሳመን ብሔ ጥረት አልተደረገም። እንዳውም ጀ/ደምሴ ቢሮ ቀርበው ስለሁኔታው ከተነገራቸው በኋላ ከቢታቸው እንዳይወጡና እዚያው በጥበቃ እንዲቀመጡ ነበር የተደረገው።

የ607ኛ ኮር አዛዥ የነበሩት ብ/ጀ/ገብረመድህን መድሐኔ በበኩላቸው ጀ/ደምሴ ቢሮ ግንቦት 9 ጠዋት፤ ወደ አምስት ሰዓት አካባቢ ተሰብስበው የተሰጠውን መግለጫ ከተቀበሉት ውስጥ አንዱ ነበሩ። ጀ/ደምሴ ከገለፃላቸው በኋላ እያንዳንዱ ተሰብሳቢ የነበረውን አቋም ሲጠይቁ ተነስተው

“ጌታዬ እኔ እስካሁን የበላይ አካልን መመሪያ ሰጠባበት ነበር። አሁንም እጠባበቃለሁ” ብለው ተቀመጡ። (የግንቦት ሰምንቱ መፈንቅለ መንግሥት ሙከራ ጦሪያ ሁለተኛ አመት ቁ.8 ተዳር/1986 ገፅ 29) ጀ/ገብረመድህን ተቋውሞም ሆነ ድጋፋቸውን አልገለፁም። ከጀ/ደምሴ ቢሮ ከወጡ በኋላ ግን ሰብሰባ ተሳታፊ ለነበረው ላንዱ ሻንበል። “የአካዳሚያች ምስጢራዊ ሄራ አድርገው ሊጫወቱብን ነው” በማለት ተቋውሞአቸውን ገልፀዋል። ለነገሩ ጀነራሉ እንዳሉት ሳይሆን የመፈንቅለ መንግሥቱ ሙከራ ከሁሉም ክፍል በወጡ ከፍተኛ መኮንኖች የተደገፈ ነበር። ለምሳሌ ጀ/ል አበራ አበበ የጀ/ል ቁምላቸው፤ ጀ/ል ወርቁ ችርነት ከሆሉታ ፤ ጀ/ል ተስፋየ ትርፈተ

ጀ/ል ደሳለኝ አበበ ከሃረር አካዳሚ ፣ ጀ/ል ደምሴ፣ ጀ/ል መርድ ንጉሴ ከክቡር ዘበኛ ፤ ጀ/ል ፋንታ በላይ ፤ ጀ/ል አምሃ ደስታ ከአየር ሃይል ፤ አድሚራል ተስፋዬ ብረሃኑ ከባህር ሃይል የወጡ ነበሩ፤ ለሰማንኛውም የጀ/ል ገብረ መድህን አቋም አጠራጣሪ መሆኑ ግልፅ የነበረ ቢሆንም ወደ ነበሩበት ግንባር እንዳይመለሱ ያገዳቸው አልነበረም።

-19-

ቦሌ ከሚገኘው ከጓደኛዬ ከሸመልሰ ቤት ተጭ ብለን ከወንድሜ ጋር ስለአባታችን ደህንነት ተጨንቀን ተቀምጠናል። የት እንዳለ እንኳን ለማወቅ አልቻልንም። ከአስመራ በየሰዓቱ የሚተላለፈው የሬዲዮ መልእክት የመንግሥቱ አገዛዝ እንዳከተመና የተለያዩ የጦሩ ክፍሎች ለመፈንቅለ መንግሥቱ ድጋፋቸውን እያስተላለፉ መሆናቸውን ይገልጻል። ኢርትራ የሚገኙትን የተለያዩ የጦር ኃይሎች፣ ክፍለ ጦሮች እንዲሁም በሌላ ክፍለ ሐገር የሚገኙ የጦር ክፍሎች ድጋፋቸውን እንደገለጹ በተደጋጋሚ ይተነትናል። ስለ አባታችን ደህንነት ግን ምንም ፍንጭ ለማግኘት አልቻልንም።

በዚህ ሁኔታ ተቀምጠን መዋል እንደማንችልና በህይወት መኖሩን እንኳ ማጣራት እንዳለብን ተስማማን። ወደ ቢሮ ሄጄ ወደ አስመራ የተባበሩት መንግሥታት የዓለም የምግብ ኘርግራም ትራንስፖርት ክፍል በረጅም መስመር ሬዲዮ ግንኙነት በመፍጠር የአባቱን ደህንነት ለማጣራት ወሰንኩ።

ከቤት ለማንኛው ብዬ ይኸው የወጣሁትን የጀርመን ሽጉጥ ከብዙ ጥያቄች ጋር ይኼ ወደ ቢሮ መገንድ ጀመርኩ። ብዙም ሳልጓዝ አንድ ተሰፋዬ የሚባል ጓደኛዬ በሞተር ሳይክል ከማውቀው ሌላ ልጅ ጋር ሲሄድ አገኘሁት።

“እኛ በአንተ ጓደኝነታችን ለመደበቅ ጥረት ስናደርግ፣ አንተ ጭራሽ በጠራራ ዐሐይ ትዘዋወራለህ እንደ?” አለ አጠገቢ ካቶሎክ በኋላ እየሳተ።

“ቢሮ ሄጄ አስመራ ቢዝ በሬዲዮ ለመገናኘት ልሞክር ነው። አልኩት

“በል ና ቶሎ አድርሼህ እመለሳለሁ” ብሎ ጭኖ ወደ ቢሮ አደረሰኝ። የሸመልሰ ቤት ከቢሮዬ በእግር ከ-10 ደቂቃ ስለማይበልጥ ወዲያው ቢሮ አደረሰኩ።

መ/ቤቱ ባዶ ነው። ከዘበኛ በስተቀር ሁሉም እቤቱ ተርቷል። የቢሮ ቁልፍ ስለነበረኝ ገባሁና ወደ አስመራ ቢዝ ጥሪ አደረግኩ። ሊሊ ድምጹን ስትሰማ ትንሽ እንደ ደነገጠች ከአነጋገርዋ ያስታውቅ ነበር።

“እኛ ደህና ነን። አባቱ ቢሮ ደውለሽ ደህንነቱን ጠይቂና ንገሪኝ። አሁን እዚሁ አጠብቅሻለሁ።” አልኳት በጥድፈያ።

ከትንሽ ደቂቃ በኋላ ሊሊ መልሳ ጥሪ አደረገችልኝ።

“አባትህን አላገኘሁም ነገር ግን ሻምበል ጌታሁንን አነጋግሬ ‘ስለኔ አታስቡ ደህና ነኝ። እናንተ እንደት ናችሁ አስፈላጊውን ጥንቃቄ አድርጉ’ ብለዋል” አልችኝ።

“እኚ በጣም አመሰግናለሁ ሊሊ” ብዬ ራዲዮኑን ዘጋሁ። የአባቱን አስመራ መሆን ካጣራሁ በኋላ ትልቅ የመንፈስ አረፈት ተሰማኝ። ቢክፋ ቢክፋ አውሮፕላን ወይም ሄሊኮፕተር ይዞ ወደ ውጭ አገር ይሄዳል ብዬ ተማመንኩ።

አባታችን ግን ይህን “እንደምርጫ አልወሰደውም” ነበር።

ኮ/መንገሻ ከጀ/ደምሴ ለተለያዩ የጦር አዛዦች ሌሊኮፕተር በተለያዩ ቦታዎች እንዲልኩ ትዕዛዝ እየደረሰኝ ተፈጻሚ በያደርጉም እስከመጨረሻው ድረስ አገር ለቆ ለመውጣት የሚያመች አውሮፕላን እንዲያዘጋጁ አልታዘዙም።

“ጀ/ደምሴ ቢፈልጉ አዛው ከቢሮአቸው ፈትለፊት እንድ ሌሊኮፕተር ቆሞ የርሳቸውን ትዕዛዝ እንዲጠባበቅ ማድረግ ሁሉ ይችሉ ነበር። በተጥታ ትዕዛዝ የሚሰጡት ለኔ ነበር። አገር ለቆ መውጣትን እንደምርጫ አልወሰዱትም። በውይይታችንም ላይ ይህን ጨርሶ አላነሱም” ብለው ገልጸውልኛል።

○○○○

ግንቦት 9 ወደ ከሰዓት በኋላ ጀ/ደምሴ እንደገና ለኮ/መንገሻ እና ለሁለተኛ የአየር ምድብ አዛዥ ብ/ጀ ንጉሤ ዘርጋው መልእክት አስተላለፉ። ብ/ጀ ንጉሤ ግንቦት 8 ከሰዓት በኋላ አስመራ ተመልሰው ነበር።

“መንግሥቱ ተመልሶ ዛሬ አዲስ አበባ እንደሚገባ መረጃ ደርሶናል። በራዳር ተከታትላችሁ ከተቻለ አውሮፕላኑን አስገድዶ እዚህ ለማሳረፍ የሚቻላችሁን አድርጉ” የሚል ነበር። ኮ/መንገሻ በራዳር ክትትል እንዲደረግ ትዕዛዝ አስተላልፈው ክትትላቸውን ቀጠሉ።

ከሰዓት በኋላ ወደ ማምሻው ላይ በራዳር በምዕራብ አቅጣጫ በ280 ኪ.ሜ አካባቢ እንድ ነጥብ ብጤ ታየች። ኮ/መንግሥቱን ይዛ ወደ አዲስ አበባ የምታመራው አውሮፕላን እንደሆነች የሚያመለክቱ ብዙ ምክንያቶች ነበሩ። የነበረበት ቦታ እና ምልክቱ የመጓጓዣ አውሮፕላን ወደ ኢትዮጵያ ጠረፍ እየገባ መሆኑን ያሳያል ኮ/መንገሻ ወዲያውኑ ሁለት ሚግ ጀቶች ለመነሳት እንዲዘጋጁ አዘዙ። ፓይለቶቹ ወደ ተዋጊ አውሮፕላኖችው ገብተው ሞተራቸውን አስነስተው መሪነት ለመልቀቅ ከመንደርደራቸው በፊት ያች ነጥብ ከቦታዋ ጠፋች። የአውሮፕላኑ አቅጣጫና ትክክለኛ ቦታ እንደገና ግልጽ እስኪሆን ፓይለቶቹ በተጠባባቂነት እንዲቆዩ ተደረገ። ነጥሏ አሁንም የለችም። በራዳር ሳይረዱ አውሮፕላኑን ፍለጋ መሄድ ውቅያኖስ ውስጥ ያለን ዓሣ ለመፈለግ ዘሎ እንደመግባት ነው የሚቆጠረው። ነጥሏ ብዙ ተጠበቀች። ከጠፋችበት ግን አልተመለሰችም። (የአሜሪካ የውጭ ጉዳይ

ሚኒስቴር የተገኘ መረጃ እንደሚያመለክተው ኮ/ል መንግሥቱን የያዘችው አውሮፕላን የራዳር ግንኙንት በሙሉ አጥፍታ ነበር በምሽት ወደ አዲስ አበባ በድብቅ የገባችው።)

○○○○

ረቡዕ ግንቦት 9 ማታ ከጓደኛዬ ከሸመልስ ቤት ተቀምጦን ራዲዬ እንጉረጉራለን። አባቲ አዲስ አበባ የተደረገው ሙከራ ከክሸፈ በኋላ ለምን በአውሮፕላን አስመራን ለቆ አስከሁን አልወጣም የሚለው ሃሳብ በአዕምሮዬ ይመለለሳል። አብርም ወደ አውሮፕላን ማረፊያ በእግር እየተጓዝን የተናገረው በእንጉሌ ይመለለሳል። መልእክቱ ግልፅ ነው! ነገር ግን ልቀበለው አልፈለኩም። አባቲ በሕይወቱ ቆርጦ የገባበት ጉዳይ እንደነበር ጥርጥር አልነበረኝም። ነገር ግን ካልተሳካ ደግሞ ለምን...

ብዙ ከማሰብና ከመጨነቅ ሰውነታችን ዝሎ ዐይናችን ቦዞ የምናደርገው ጠፍቶን ተቀምጠናል።

ረቡዕ ማታ ሌ/ኮ መንግሥቱ ኃ/ማርያም ከምስራቅ ወደ አዲስ አበባ ተመልሰው የተለያዩ የጦር ክፍሎችን በረጅም ርቀት ራዲዬ

ሲያነጋግሩ አመሹ። እየፈለጉ ያነጋገሯቸውም የወታደራዊ ደህንነት አባላትንና የፖለቲካ ኃላፊዎች እንዲሁም ታማኝ ብለው የሚያምኑባቸውን መኩንናች ነበር። ከአነጋገሯቸው ክፍሎች አንዱ 3ኛው እንበሳው ክ/ጦር ይገኘበት ነበር። ድር አባል የነበሩበትና የኔነው ብሎው የሚመኩበት ጦር ቢሆንም ጦሩ ግን ትዕዛዛቸውን ተቀብሎ ለመፈጸም ፈቃደኛ አልሆነላቸውም። በጦሩ ውስጥ የነበሩት የኮ/መንግሥቱ ደጋፊዎች ሞተ ተብሎ የተነገራቸው ሰው ተመልሶ አዲስ አበባ መግባቱን ሲሰሙ የሐይል ሚዛኑ ወደት እያደላ እንደመጣ ለመረዳት ብዙ ጊዜ አልፈጀባቸውም። የኮ/መንግሥቱ ታማኝ ወታደሮች የልብ ልብ ተሰጧቸው። መፈንቅለ መንግሥቱን የደገፉ ነገር ግን ሕይወታቸውን ሊሰጡት ያልተዘጋጁ ሁሉ ገለልተኛነትን መረጡ።

ረቡዕ ማታ ራዲዬ መጉርጉሩን ተጥለናል። ከግንቦት 8 ቀን ጀምሮ የአስመራ ራዲዬ የአንድ ሰው አምባገነን መንግሥት መወገድ እንዳለበት በተደጋጋሚ ሲያስተላልፍ ቆይቶዋል። ረቡዕ ማታ ደግሞ የተለያዩ የጦር ክፍሎች ድጋፋቸውን እንዳስተላለፉ የየክፍሉን አካል እየጠቀሰ ይናገር ነበር። በመጨረሻም ከየጦር ክፍሉ የተውጣጣ ከፍተኛ የጦር እዝ ተቋቁሞ የመፈንቅለ መንግሥት ሙከራው እንደሚቀጥል ገለፀ። እስከ እኩለ ለሊት ከውጭ በአጭር ሞገድ የሚተላለፉ የእንግሊዝኛ ዜናዎችን ሰንክታተል ቆይታን እንደምገም ተኝን።

0000

ሌሊቱ እንደምንም በብርሃን ተተክቶ ሐሙስ ግንቦት 10 ደረሰ። አባቱ አሁንም ጦር የማስተባበሩን ሥራ ያለማቋረጥ ቀጥሎበታል። ከተለያዩ ክፍሎች አለቆችንና የመስመር ረዳት መኮንኖች በግል እየጠራ ስለ ዓላማው ለማሳመንና የሚጠበቅባቸውንም ድርሻ ለመግለጽ የማያቋርጥ ጥረት እያደረገ ነው።

የሁለተኛ አብዮታዊ ሠራዊት ምክትል አዛዥ የነበሩት፤ ሜ/ጀ ሁሴን መሐመድ፤ (በጊዜው ሶስት ምክትል አዛዥነት ነበሩ። ሜ/ጀ/ቁምላቸው ደጀኒ፤ ሜ/ጀ ሁሴን መሐመድ እና ብ/ጀ ወርቁ ቸርነት) ከከረን ወደ አስመራ፤ ከረን የነበረው የቀዳሚ መምሪያ የፖለቲካ ሐላፊ ሌ/ኮ ዘርዓይ እና የወታደራዊ ደህነንት ኃላፊ፤ ከ ሌ/ኮ ይልማ ጋር ወደ አስመራ እንዲመጡ ከጀ/ደምሴ በደረሳቸው ትዕዛዝ መሠረት በሄሊኮፕተር አስመራ ገቡ። (መስዋእትነትና ጽናት ከሜ/ጀ ሁሴን መሐመድ፤ ገጽ 199)

ሜ/ጀ/ሁሴን ስለ መፈንቅለ መንግሥት ሙከራው ቀደም ብለው የሚያውቁት ነገር አልነበረም። እንዳውም ግንቦት 8 ከረን እያሉ ጀ/ደምሴ በስልክ ነው የነገራቸው። ግንቦት 9 ደግሞ በከረን ግንባር የኮር አዛዥ የነበሩትን ጀ/አርቅይሁን ባይላንና ጀ/ነጋሽ ወልደየሰን ከክፍለ ጦር አዛዥ ጋር ወደ አስመራ እንዲልኩ ተነገሯቸው ይህንኑ አስፈጽመዋል። እነሱም አስመራ ሄደው መመሪያ ተቀብለው ተመልሰዋል። (መስዋእትነትና ጽናት ገጽ 198)።

ጀ/ሁሴን አስመራ ሲያርፉ ከጠዋቱ 5 ሰዓት ገደማ ነበር። ከሁለተኛ የአየር ኃይል ምድብ አዛዥ ከጀ/ነጉሤ ዘርጋው ጋር ተገናኝተው ሲጫወቱ የጀ/ነጉሤ በጣም መረጋጋት አስገርሟቸው እንደነበር ገልጸዋል። ቃኘው ሰቲሽን ከሚገኘው ዋና መምሪያ ሲገቡ ከቢሮአቸው ብ/ጀ ተገኒ በቀለን አገኝቸው። ጀ/ተገኒ የሌ/ጀ ተሰፋዩ ገ/ኪዳን ልዩ ረዳት ነበሩ።

ጀ/ሁሴን ጀ/ደምሴ ቢሮ ለሰብሰባ ሲገቡ ከቀኑ ወደ ሰድስት ሰአት ገደማ ይሆናል። ጀ/ደምሴ አሁንም ለሌሎች እንዳደረጉት ሁሉ “የአዲስ አበባው ሙከራ ቢከሸፍም የኛ ሠራዊት ከፍተኛ ኃይል ያለው ስለሆነ ወደ መሐል በመላክ አዲስ አበባን መቆጣጠር እንችላለን” ብለው ነበር መግለጫ የጀመሩት። (መስዋእትነትና ጽናት ገጽ 200)

ጀ/ሁሴን ከሰብሰባ ወጥተው ወደ ሆቴል ለምሳ ከጥቂት ጓደኞቻቸው ጋር ሲሄዱ ሁኔታዎች ከቁጥጥር ውጭ እየወጡ መሆናቸውን አውቀዋል። እንደውም የትርብ ጓደኞቻቸው የነበሩት ጀ/ከበደ ወልደአዲት ሁኔታው “እንዳሰቡትና እንዳልተላካ እና አብሮ ወደ ከረን ለመሄድ እንደወሰኑ” ገልጽዋል።

ጀ/ነጉሤ በበኩላቸው ከረቡዕ ጀምሮ ለጀ/ደምሴ በተደጋጋሚ “ጀነራል ሁኔታው ካላማረ ለምን አይመጡም?” ብለው እንደጠየቁና “ጀ/ደምሴ ይህን ሁሉ የጦር አባል ለዚህ ዓላማ እንዲቆም ይህን ሁሉ ጥረት አድርገን እዚህ ደረጃ ካደረስን በኋላ እንዴት ጥለን እንሄዳለን? ለመውጣት የሚፈልግ ሁሉ መወጣት ይችላል። እኔ ግን የተከተለኝን ጦር ጥዩ የትም አልሄድም።

እስከመጨረሻው በምችለው ሁሉ እታገላለሁ” አሉኝ ብለው ለተጨነቁት ባለቤታቸው ነግረው ነበር።

እሳቸውም እስከመጨረሻው እንደ ጀ/ደምሴ “የምችለውን ሁሉ አድርጌ ሕይወቴን አሰጥለሁ።” ብለው ያን ሁሉ አውሮፕላን እየተቆጣጠሩ ለሰብሰባ የሚመጣውንና የሚመላለሰውን የጦር አዛዥ መጓጓዣ አውሮፕላን እያዘዙ፤ አገር ለቆ መውጣት ሳይሳናቸው፤ በሕይወታቸው ቆርጠው ትግላቸውን ቀጠሉ።

-20-

አባቲ እስከ ጨረሻው ድረስ በጠሩ ውስጥ እያየለ የመጣውን መፈረካክስ ለማስወገድና የመፈንቅለ መንግሥቱን ዓላማ ለማጠናከር ሞክረ። ረቡዕ ማታ የባለቤላ ማእረግ አባላትና (ከእ/አስር አለቃ እስከ ሻለቃ ባሽ) ያሉትን በዋሊያ አዳራሽ ሰብሰቦ ንግግር አድርጎ ነበር። በዚህ ንግግር ላይ የአባቲ ሹፈር የነበሩት ባሻ ክፈተው ነበሩ።

“እኛ ይህን መፈንቅለ መንግሥት መከራ የምናደርገው ለእናንተና ለሕዝቡ ብለን ነው እንጂ ለራሳችን ብለን አይደለም። ለእኛ ከዚህ በላይ ሥልጣን ምንድነው?” የጦር አዛዦች ነን። ለወታደር መኮንን ከዚህ በላይ ሥልጣን የለም። ሌላም ሥልጣን ብንፈልግ እየተለማመጥን መንግሥቱን እየካብን መሾም ይቀለናል። ሕይወታችንን እስከመሰዋት ድረስ ራሳችንን ለዚህ ዓላማ ያሰለፍነው ይህን ጦር ከዘላለም ጦርነት ወደ ሰላማዊ ኑሮ ለማሸጋገር ነው። አገራችንን በኢኮኖሚ ለመንገባት ለህዝቡ እውነተኛ የዲሞክራሲ ለውጥ ለማምጣትና ራሱን በራሱ በሚፈቅደው መልክ እንዲያስተዳድር ለማድረግ

ነው።” ብለው ረዘም ያለ ንግግር ካደረጉ በኋላ ጀ/ወርቁ ቸርነትም የበኩላቸውን ጨመሩበት።

በጦሩ ውስጥ ግን ‘መፈንቅለ መንግሥት የሚያካሂዱት ጀነራሎች ከወንበዱ ጋር ስምምነት አድርገው ኢርትራን ሊሸጡ ነው’ የሚል ወሬ ካድሬዎች አያዛመቱ ነበር። (የጦር ሜዳ ውሎዎች ከምስራቅ አስከ ሰሜን- ብ/ጀ ካሣ፩ ጨመዱ- ገጽ 291)

ግንቦት 10 ወደ ከሰዓት በኋላ ላይ ግን እዚያው ዋልያ ሰብሰባ አዳራሽ ውስጥ የመፈንቅለ መንግሥት ተቃዋሚዎች ተሰብስበው ሙከራውን እንደት እንደሚያከሸፉ መወያየት ጀምረዋል።

አባቲን ለመጨረሻ ጊዜ ካዩት ውስጥ ጀ/ካሣ፩ ጨመዳ አንዱ ነበሩ። ብ/ጀ/ካሣ፩ የሜካናይዝድ (ብረት ለበስ) ጦር አዛዥ የነበሩ ሲሆን የሐረር አካዳሚ የ10ኛ ኮርስ ምሩቅ ናቸው። ሐረር አካዳሚ እጩ መኮንን እያሉ የኔ አባት እዚያ አስተማሪ ሰለነበር ከድሮ ጀምሮ ይተዋወቃሉ። ሰለመፈንቅለ መንግሥት ሙከራው ብ/ጀ ካሣ፩ ጨመዳ ቀደም ብሎ አልተነገራቸውም። በመጀመሪያ የሰሙት ግንቦት 8 ቀን ጀ/ደምሴ ወደ ምጽዋ ልከዋቸው እዚያ እያሉ ለአራት ተቃዋሚው መፈንቅለ መንግሥት መደረጉን የአስመራ ሬዲዮ ሲገልጽ ነው። (ብ/ጀ ካሣ፩ ገጽ 288) ወዲያው ለጀ/ደምሴ ደውለው ሰለሁኔታው ጠየቁ። ጀ/ደምሴ ከዚያ በኋላ የሥራ ድርሻቸውን እንዲህ ብለው ገለጹላቸው። “ባሕር ሐይል መኮንኖች የኢሠፓ

ጽ/ቤት ሠራተኞች የፖሊስ ኃይሉንና ሌላውንም ሠራዊት በሙሉ ሰብስበህ ሰለኛ ዓላማ እንድትገልጽላቸው። መንግሥት መውደቁን ኢሠፓ መውደቁን አስረዳ!!” (የጦር ሜዳ ውሎዎች ከምስራቅ-- ገጽ 289)

ጀ/ካሣ፩ ይህን ትዕዛዝ ተቀብለው ሲመለሱ አዲስ አበባ መንፈቅለ መንግሥት ያካሄዱት ጀነራል መርዕድ ራሳቸውን መግደላቸውንና የመፈንቅለ መንግሥት ሙከራው መከሸፉን በሬዲዮ ሰሙ። (ገጽ 289) ጀ/ካሣ፩ የተቀበሉትን ትዕዛዝ ተግባራዊ ያድርጉ አያድርጉ በጽሁፋቸው አልገለጹም። ነገር ግን መንፈንቅለ መንግሥቱን እንዲቀበልና እንዲደግፍ ለማንም ወታደር እንዳልተናገሩ በተደጋጋሚ መመስከራቸውን ገልጸዋል። ((የጦር ሜዳ ውሎዎች ከምስራቅ-- ገጽ-30)። ግንቦት 10 ጀ/ደምሴ ስልክ ደውለው ጦራቸውን አሰባሰበው በምጽዋ በኩል በመርከብ አድርገው አሰብን እንዲይዙ በምድርም የሚላክ ጦር እንዳለ በሄሊኮፕተር ወደ አስመራ በአስቸኳይ እንዲመጡ ያዟቸዋል። የስልክ ጥሪውን የተቀበሉት ሐሙስ ወደ 6 ሰአት ገዳማ ነበር። ስለቱ ጀ/ደምሴ ጀ/ሁሴንን ካነጋገሩ በኋላ ሊሆን ይችላል። ጀ/ካሣ፩ አስመራ አየር ማረፊያ ሲደርሱ ያገኙት ጀ/ሁሴንን ካጋጠማቸው የተለየ ሁኔታ ነበር።

ጀ/ካሣ፩ ከሒሊኮፕተር ሲወርዱ አውሮፕላን ማረፊያው በወታደር ተሞልቷል። ቀደም ብሎ ከሄሊኮፕተር የወረዱት ኮ/ተስፋ በወታደሮች ታሰረው ነበር። (ገጽ 290) ኮ/ተስፋ የሐረር አካዳሚ ምሩቅ የነበሩና ሻምበል እያሉ የደቡብ ዕዝ የዘመቻ መምሪያ ኃላፊ ሆነው ከአባቲ ጋር

ለብዙ ጊዜ የሠሩ አባቲ ሰማቸውን ሁልጊዜ በጥሩ የሚያነሳቸው የትግራይ ክ/ሐገር ተወላጅ ነበሩ። በወታደር ዲሰኝሊን በሥራ ትጋትቸው በወታደራዊ ነላን አወጣጥ አውቀታቸው በጣም እያደነቀ ብዙ ተሰፋ የሚጣልባቸው መኮንን መሆናቸውን ይናገር ነበር። አዲስ አበባ በአንቀናሻ አውሮፕላን ከአስመራ የሚበተን ወረቀት አዘጋጅተው የበተኑት አላቸው ነበሩ። ወታደሮች በኋላ ሕይወታቸውን እንዳጠፉ ጀ/ካሣዬ ገልጸውታል።

ጀ/ካሣዬ ጀ/ደምሴ ቢሮ ድረስ በቀጥታ ሲደርሱ ቃኘው ሰቲሽን እንደቀድሞው ሳይሆን ጭር ብሎ ነበር ያገኙት። ወታደሮች ተሰብስበው መፈንቅለ መንግሥቱን ለማክሸፍ ይወያያሉ። ጀ/ታደስ ወደ ጀ/ደምሴ ቢሮ መርተዋቸው ሄዱ። ጀ/ካሣዬ ሲገቡ አባቲ “መጣችሁ? በል እንግዲህ ከታደስ ጋር ሆናችሁ ጦርህን አሰባስብ። አየር ወለድም ከዳን” አላቸው።

መፈንቅለ መንግሥቱን ያከሸፉት ከሻምበል እና ከዚያ በታች የነበሩ መኮንኖችና ወታደሮች ነበሩ። እነዚህም ቢሆኑ ኮ/ል መንግሥቱ ተመልሰው አዲስ አበባ እስኪገቡ ድረስ የተሰማቸውን ትዕዛዝ እየተቀበሉ ሁኔታውን ይመለከቱ ነበር። ከዚያ ውጭ ከበላይ የነበሩት ጀኔራሎችና ከፍተኛ መኮንኖች በአብዛኛው መፈንቅለ መንግሥቱን የደገፉ ሲሆን በጣም ጥቂቶች ደግሞ እንደ ጀኔራል ሁሴንና ጀኔራል ካሣዬ ጨመዳ ያሉት ተቃውሞ ሳያሰሙ ለመፈንቅለ መንግሥቱ መላካትም ጥረት ሳያደርጉ ሁኔታው እስኪለይ ድረስ ይጠባበቁ ነበር።

የአየር ወለድ ጦር ማፈንገጡ ስለታወቀ ወደ ተለያዩ ግንባሮች አራት ቦታ ተከፍሎ እንዲሰማራ የታዘዘውን ትዕዛዝ ከመቀበል ፋንታ አለቆቹን አስሮ መፈንቅለ መንግሥቱን እንደት እንደሚያከሸፍ ከአዲስ አበባ ጋር ግንኙነት እያደረገ ነበር። በመጀመሪያ የአየር ማረፊያውን ከያዙ በኋላ ወደ ቃኘው ሰቲሽን ሲያመሩ የተጓዙት ወደ ግንባር እንዲወሰዳቸው በተላኩት የጭነት መኪናዎች ነበር። ቃኘው ሰቲሽን የነበረው ብረት ለበስ ብርጌድ አለቃው ኮ/አርጋውን አስሮ ከአየር ወለድ ጦር ጋር በመስማማት ጥበቃውን ለቆ ወጣ። (ጠቢያ 2ኛ አመት ቁጥር 9 1986.ገጽ 25)

የአየር ወለድ ወታደሮች ቃኘው ሲገቡ፤ ጀ/ታደስ ሁኔታ በሚባለው መትረየስ በተጠመደበት ቶሮታ ፒክ አፕ ይዘዋወሩ ነበር። እጃቸውን ከመስጠት በከበባቸው ጦር ላይ ተኩስ ከፈቱ። በአፀፋው በተተኮሰባቸው ጥይት ተመቱ። በዚህ ጊዜ አባቲ ከሻ/ጌታሁንና ከአንዳንድ ረዳት መኮንኖች ጋር ወጥቶ ወደላይ በመተኮስ የመጣውን ጦር ለማነጋገር ሲሞክር ጥይት ተተኮሰበት።

“ምነው አባታችሁን?” ብሎ ሻ/ጌታሁን በያዘው መትረየስ ተኮሰ። ባሻ ክፈተው ከቢሮው ውጪ ከቆመው ጂኝ አጠገብ ነበሩ።

የአየር ወለድን ጦር የሚከላከል ጦር አልነበረም። የአየር ወለድን በኢትዮጵያ ለመጀመሪያ ጊዜ የመሠረተው አባቲ ጀኔራል ደምሴ ቡልቶ በአየር ወለድ ወታደሮች ጥይት ተመቶ ሕይወቱ አለፈች።

ከቤተመንግሥት ቢርአቸው ወጥተው ቃኘው ስቲሽን ገብተው የመፈንቅለ መንግሥቱን ጥረት ሲደግፉ የነበሩት ጀ/ተገኔ ራሳቸውን አጠፋ። ጀ/ወርቄ ችርነትም ምንም እንኳን ክልጅነት ጀምሮ ከሌ/ኮ/መንግሥቱ ኃ/ማርያም ጋር በጓደኝነት ያደጉ እና አስመራም የተመደቡበት አንዱ ምክንያት ጀ/ደምሴን በቅርብ እንዲከታተሉ ቢሆንም አስከመጨረሻው ላመኑበት ዓላማ ሕይወታቸውን ሰውተዋል። ኮ/አርጋውም ለብዙ ዓመት በመሩት የብረት ለበስ ብርጌድ ወታደሮች ታሰረው ከቀዩ በኋላ አስፍርድ በሌ/ኮ መንግስቱ ትእዛዝ ተገደሉ።

-21-

መፈንቅለ መንግሥቱን ለማክሸፍ ከፍተኛ ጥረት ያደረገውና ለውድቀቱም ምክንያት የሆነው የደህንነቱ ኃላፊ የኩ/ተሰፋዬ ወልደሰላሴ ተገልብጦ በመጨረሻ ደቂቃ ላይ የመፈንቅለ መንግሥቱ ተቃዋሚ መሆን ነበር።

ኮ/ተሰፋዬ ወልደሰላሴ በመጨረሻዎቹ ዓመታት ላይ ከጀ/መርሶድ ንጉሤ እና ጀ/ ፋንታ ጋር በጣም የቅርብ ጓደኛ ሆነው ነበር። አባቱ ግን አያምናቸውም ነበር። አንድ ጊዜ አስመራ አባቱ ታሞ ተኝቶ ኮ/ተሰፋዬ ወ/ሰላሴ በአስመራ ጉብኝት ላይ ነበሩና ሊጠይቁት ቃኘው ስቲሽን ወደሚገኘው አባቱ ቤት ሄደው ነበር። በወቅቱ ስለነበረው ሁኔታ አባቱ ሲናገር

“ተሰፋዬ ወ/ሥላሴ ሊጠይቀኝ የመጣ ጊዜ ስለ መንግሥቱ የማያወራው የለም... ‘ሰውየው አብደል’ ምን ማድረግ እንደሚቻል ግራ ገብተናል። የምንሰጠውን ምክር ሁሉ አይቀበልም።’ እያለ ያወራኛል። አንድ! እሱ ሰላይ ነው። ሥራው ሰለላ ነው። እኔ ምን ብዬ እንድመልስለት ነው እንዲህ ብሎ የሚያወራው?” እያለ በመደነቅ ሲናገር ሰምቻለሁ።

ይህ የሆነው አባቱ የሁለተኛ አብዮታዊ ሠራዊት አዛዥ ሆኖ አስመራ ከሄደ በኋላ ስለነበር ከመፈንቅለ መንግሥቱ መከራ አንድ ዓመት በፊት አካባቢ

ሲሆን ነው። ስለዚህ ኩ/ተስፋዬ ወ/ሥላሴ መፈንቅለ መንግሥት መከፈውስጥ በሚሰጥረኝነት የገቡት ፣ አዲስ አበባ ባሉ መሪዎች በኩል ሲሆን ወደ መጨረሻው አካባቢ ነው ማለት ነው። ያፈነገጡትና መስመራቸውን የቀየሩትም የመንግሥቱ ኃይል ማርያም አውሮፕላን ሳይመታ ከኢትዮጵያ ጠረፍ መውጣቱን ካወቁ በኋላ ይመስላል። በተደረገው የአፈጻጸም ለውጥ ከተሰማሙበት ውጭ ሲሆን አቋጥሟቸውን የቀየሩ ለመሆኑ በዙ ፍንጮች አሉ።

ጀ/ቀምላቸው ደግሞ እንደገለጹልኝ የቤተመንግሥት ጦር አዛዥ የነበረው ጀነራል እንኳን ሳይቀር በጉዳዩ የተሰማሙበት እንደነበር ነው። የአየር ኃይል አዛዦች “ሁሉም ከተሰማማ ለምን ሰላማዊ ሕዝብ ሕይወት በከንቱ ይጠፋል። ከአገር ይውጣ። መፈንቅለ መንግሥቱን እናካሂድ” በማለት የመንግሥቱ አውሮፕላን እንዳይመታ ያደረጉትም ለዚህ ይሆናል። ሁሉም ተሰማምቷል ቢባልም በኋላ ያፈነገጡ ብዙ ነበሩ።

የመፈንቅለ መንግሥቱ ዋና ጠንላሾች ጀ/መርዕድ ንጉሤ፣ ጀ/ፋንታ በላይ፣ ሚ/ጀ ደምሴ ቡልቶና ሚ/ጀ አበራ አበበ ነበሩ። (ሴ/ኮ/መንግሥቱ ትዝታዎች ገጽ 305)። የተቀሩት ብዙዎቹ በአጭር ጊዜ ውስጥ ድጋፋቸውን የሰጡና ትብብራቸውንም የገለጹ ናቸው። በዚህም ምክንያት ብዙዎቹ በተደረጉት ሰሕተቶች ምክንያት ባልተዘጋጁበት ጊዜ፣ ነገር ግን ላመኑበት ዓላማ ሕይወታቸውን ሲሰው፣ ሌሎቹ ደግሞ የአለቆቻቸውን ትዕዛዝ

በመፈጸማቸው ምክንያት ብቻ በሴ/ኮ/ል መንግሥቱ ጭካኔ በገፍ የተገደሉ ነበሩ።

○○○○

የመፈንቅለ መንግሥት መከፈ ከተጀመረ በኋላ ከጠላት ጦር ጋር ጊዜያዊ የተኩስ አቁም ስምምነት ለማድረግ ተወስኖ ነበር። በዚያ ውሳኔ መሠረት ለሻዕቢያ መሪዎች መልእክት ተላልፎ ነበር። ይህን መልዕክት ጀ/ደምሴ ያስተላለፈው በናቅፋ በምርኮኝነት የኢትዮጵያ የጦር ምርኮኞች ኃላፊ በነበሩት በኮ/ግርማ ተሰማ በኩል ነበር። ይህ የሥራ ድርሻ ለኮ/ግርማ እንደሚሠጥ ቀደም ብሎ የታሰበበት ይመስላል።

ግንቦት 1995 ለአባቲ 14ኛ ሙት ዓመት ዝግጅት ላይ ለመገኘት አዲስ አበባ ሄጀ አግኝቻቸው ነበር። ኮ/ግርማ ከምርኮኝነት ተፈትተው አዲስ አበባ ከዝግጅቱ ሸፈት እኛ ቤት ሊጠይቁን መጥተው ነበር። ለዝግጅቱ ከተጠመቀው ፈልተር ጠላ እየተገነጨ ስለዚህ ጉዳይ አጫውተውኛል።

ኮ/ግርማ ከአባቲ ጋር፣ የክብር ዘበኛ 3ኛ ኮርስ፣ አንድ ላይ ገብተው፣ አብረው ከመመረቃቸውም አልፎ፣ የአባቲ የቅርብ ወዳጅ ነበሩ። አባቲ የደቡብ ዕዝ አዛዥ በነበረበት ግዜ፣ ከኮ/ግርማ ጋር አብረው ሠርተዋል።

ደቡብ ፅዝ አያሉ፤ አንዳንድ ልጆቻቸውን ከት/ቤት ወደ ቤት ሲወስዱ እኔም ወንድሜንም ጭምር ወደ ቤት ያደርሱን ነበር። ወደ ሰዓዎቼ መጀመሪያ አካባቢ ወደ ኢርትራ በጦር አዛዦች ተዛውረው ሄዱ። ከጥቂት ጊዜ በኋላም ከክፋ ጦርነት በኋላ፤ በድንገት ተከበው በጠላት መግረካቸውን ሰማን። ኮ/ግርማ ከዚያን ጊዜ በፊትም እንዲሁም በኋላም በናቅፋ በምርኮኝነት ከነበሩ የኢትዮጵያ ወታደሮች ከፍተኛ ማዕረግ የነበራቸው ሰለሆኑ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ምርኮኞች ኃላፊና የምርኮኞችም ተጠሪ ነበሩ። በጣም የሚያስደንቅ ሥራ ሠርተዋል። በብዙ ሺህ ለሚቆጠሩ ምርኮኞች የዓለም አቀፍ የጦር ምርኮኝ (prisoner of war) ደረጃ እንዲሰጠው እና የእስረኛ ልውውጥ እንዲደረግ ብዙ ጥረት አድርገዋል። የኢትዮጵያ ወታደር ምርኮኞችን በመወከል፤ ከናቅፋ ወደ አሜሪካ በመጓዝ፤ በተለያዩ ተቋሞች ስለተረሱት የኢትዮጵያ ወታደሮች ማብራሪያ እየሰጡ፤ ወክሉ ወደላካቸው ናቅፋ በምርኮኝነት ወደሚገኘው ጦር በፈቃደኝነት ይመለሱ ነበር።

“ጋሽ ግርማ ለምንድን ነው አሜሪካ ስትሄድ እዚያው የፖለቲካ ጥገኝነት ጠይቀህ ያልቀረኸው?” አልኳቸው የመፈንቅለ መንግሥቱ ሰሞን የተፈጠረውን ከመጠየቁ በፊት። የአባቱን ጋደኞች ብዙዎቹን አንተ ነበር የምላቸው።

“ናቅፋ በእስር ላይ ያለን ጦር ጥይ እንደት አቀራሰሁ? እኔ ውጭ ቀርቼ እነሱን ትቼ በነጻነት ከምኖር እዚያው ከጠሩ ጋር ችግሩን እየተካፈልኩ ብናር ነው ደስ ብሎኝ የምኖረው” አሉኝ። የዚህ ዓይነቱ የመንፈስ ጥንካሬ፤

በእኔ ጓደኞች መካከል ሊገኝ ይችል ይሆን... እያልኩ፤ ተገርሜ በመፈንቅለ መንግሥቱና ናቅፋ በሻዕቢያ አካባቢ የነበረውን ሁኔታ ጠየቅኩ።

“ደምሴ መልእክት ያስተላለፈው በኔ በኩል ነበር። በመጀመሪያ የተኩስ ማቆም ስምምነት እንዲደረግ ከዚያ በኋላ በምርኮ ላይ የነበረው ጦር ወደ አስመራ እንዲገባ ሁሉ ስምምነት ላይ ደርሰን ነበር። ኢሳያስን እኔ ነበር የማነጋግረው።” አሉኝ ኮ/ግርማ። ረዘም ያሉ የቀይ ዳማ፤ ሙሉ ሰውነት ያላቸው ሲናገሩ በጣም ረጋ ያሉ ናቸው።

“የተላለፈው መልእክት ምን ነበር?” አልኩ መልሱን ለመስማት በጉጉት እየጠበቅኩ “ደምሴ ያስተላለፈው መልእክት አጭር እና ቀጥተኛ ነበር።

“መንግሥቱን ከሥልጣን አውርደው አዲስ መንግሥት ለመመስረት እንደተነሱ፤ መንግሥቱ ከወረደም በኋላ፤ ዓላማው ተቃዋሚ ኃይሎች ጋር ችግሮችን በጠረጴዛ ዙሪያ ለመፍታትና ከመገንጠል በቀር ማንኛውንም ጥያቄ በውይይት ለመፍታትና ሁሉንም ያካተተ የሽግግር መንግሥት አቋቋሞ ሕዝቡ በደሞክራሲ የራሱን መንግሥት መርጦ የሚተዳደርበት ሥርዓት ለመመስረት መሆኑን ነው የገለጸው። ይህን ለማድረግም በቅድሚያ የተኩስ አቀም ስምምነት እንዲደረግ ጠይቋል።” አሉ ኮ/ግርማ።

“ታዲያ ስምምነቱን ወዲያው ተቀበሉት?” ብዬ ጠየቅኩ።

“አዎ የ15 ቀን ተኩስ ማቆም ስምምነት ማድረጋቸውን ወዲያው ነው የገለጹት። በኋላ ግን ነገሩ እንደተበላሸ መረጃ ሲደርሰው ኢሳያስ መጥቶ

‘ኮሌኔል በጣም አዝናለሁ። ባደኝህ አልተሳካለትም። መንግስቱ የጦሩን መሪዎች በሙሉ ገድሏል። እኛ ግን አሁን ነጻነታችንን አገኘን’ ብሎ አጀጋጫበጠኝ” አሉ ኮ/ግርማ በተቀመጡበት ኢሳያስ አፈወርቂ አንደኛው መጥቀ የመፈንቅለ መንግሥት ሙከራው መክሸፉን እንደነገራቸው አጃቸውን ዘርግተው እያመለከቱ። ለረጅም ሰኮንዶች ሁለታችንም ዝም ብለን ተቀመጥን። የቤት ሠራተኛዋ ሌላ ፊልተር ጠላ የተሞላበት ጠርሙስ ይዛ ገባች። በሐዘን ተሞልቶ የነበረውን ፈቃቸውን አየሁና ውይይቱን ወደ ሌላ አቅጣጫ መራሁት።

ኮ/ግርማ የነገሩኝን የሚደግፉ መረጃዎች አሉ። ከነሱም አንዱ በቅርቡ የህወሓት መሪዎች አንዱ የሆኑት አቶ ሰብሐት ነጋ የሬዲዬ ቃለ ምልልስ ላይ የተናገሩት ነው። “ሻዕቢያ በኤርትራ ላይ የነበረው አቋም ኢህዴግ ከነበረውና አሁንም ካለው አቋም የተለየ ነው” ካሉ በኋላ ለዚህ እንደምሳሌነት የጠቀሱት ሻዕቢያ በተለያዩ ጊዜያት፤ የኤርትራን ነጻነት በሚያናጋ ሁኔታ ድርድር ውስጥ ለመግባት ፈቃደኛ መሆኑን እንደገለጸ ጠቅሰዋል። ከደርግ መንግሥት ጋር በምስራቅ ጀርመን ከተማና በኋላም በሻለቃ ዳዊት ወልደጊዮርጊስ በኩል፤ የተደረገ ድርድር፤ እንዲሁም በመፈንቅለ መንግሥት ሙከራ ጊዜ፤ መንግሥቱ ከወረደና ሻዕቢያ የተወሰነ ሥልጣን አስከተለው ድረስ፤ የኤርትራን ነጻነት ጥያቄ ለማግኘት ዝግጁ እንደነበር ገልጸዋል። እንዳውም ሻዕቢያ አስመራ የመፈንቅለ መንግሥት ሙከራ እየተካሄደ ወደ ሕወሐት (TPLF) መልካክት እንደላከ እና መልዕክቱም በፍጥነት የመፈንቅለ መንግሥት ሙከራውን እንድንደግፍና

ከአስመራ ከእኛ ጋር ለመገናኘት የሚላኩትን የመፈንቅለ መንግሥት አድራጊ ቡድን ወኪሎችን በአዲቋላ በኩል እንድንቀበላቸው የሚጠይቅ ነበር ብለዋል። ሕወሐት ግን ይህን ጥሪ እንዳልተቀበለውና ውሳኔውን በራሱ ሬዲዬ ሲገልጽ፤ የሻዕቢያ አመራር በውሳኔው ማዘናቸውን ገልጸዋል። (ሙሉ ትራንስክሪፕት *Ethiopian Review.Com/content 19,2009 Content/2009/04 ያገኛል*)

በተጨማሪ ሻለቃ ዳዊት ወልደ ጊዮርጊስ “ክህደት በደም መሬት” በሚለው መጽሐፋቸው፤ በስፋት እንዳብራሩት፤ የሻዕቢያ መሪዎች በተለያዩ ጊዜ የኤርትራን ጉዳይ በሰላም ለመፍታት የመገንጠል ጥያቄያቸውን አንስተው፤ ሥልጣን ተጋርተው ወይም በሌላ መንገድ ከጠረኝነት ወደ ሰላማዊ ኑሮ ለመሸጋገር ፈቃደኛ እንደነበሩ ገልጸዋል።

ኮ/ግርማ በመጨረሻ “እነ ኢሳያስ የኤርትራን ጉዳይ በሰላም ለመፍታት ጠንካራ ፍላጎት ነበራቸው። ይሄ ዓይነት ሥርዓት እንዲፈጸም ብለው በግልጽ ባይናገሩም፤ በጊዜው በጦርነት እናሸንፋለን ብለው ፈጽሞ አላሰቡም ነበር። ያው አንደኛ ሲጠነክሩ አንደኛ የያዙትን ሲለቁ ሁኔታው በዚያው ይቀጥላል ብለው ነበር የሚያምኑት።” አሉኝ።

○○○○

ሐሙስ ማምሻችንን አስመራ የነበረው የመፈንቅለ መንግሥት መከራ መክሸፉን ብንሰማም ስለ አባታችን ግልጽ የሆነ ዜና አላገኘንም ነበር። ለሊቱን የተለያዩ ዜናዎች በመከታተል ካደርን በኋላ ጠዋት ወደ ቤት ለመሄድ ወሰን። ጠዋት ምን እንደነገረኝ አላውቅም በሐዘን ተውጪ ራሴን መቆጣጠር አቃተኝ። ከቤታችን አምስት ደቂቃ በሚሆን ርቅት ላይ ስለነበርን ብዙም ሳንጓዝ ለመርዶ የተሰበሰበው ሰው ያቆማቸውን መኪኖች ተመለከትን። ወደ ጌቢው እንደገባን መርዶ ለማርዳት ከመጡት ውስጥ ሚ/ጀ/ግዛው በላይነህ ቀመው ደረሰን።

አባታችንን ለመቅበር እንኳን ዕድል ሳናገኝ ሐዘን ተቀምጠን ተነሳን። ሌላው ቀርቶ በግልጽ ሐዘን ለመቀመጥ መቻላችን እንደታለን ነገር ተደርጎ ይወራ ነበር። የዘመኑን ጭካኔ ነው የሚያሳያው። አባቱ ካረፈ አራት ወር በኋላ ወደ አሜሪካ ስመጣ ደርግ በስልጣን ብዙም እንደማይቆይ በጣም ግልጽ ነበር። የጦር መሪዎችን በሙሉ አስርና ገድሎ ጦሩን አርቃኑን አስቀርቶታል። በአባቱ ምትክ የተተኩት ዉብሸት ደሴ የተባሉት በ1966 ዓ.ም. አብዩቱ ሲፈነጻ ሻምበል ነበሩ። ከዚያም የደርግ አባል ሆነው በሲቪልነት ሲሰሩ ቆይተው ከሻለቃነት ሌ/ኮነሬል፣ ሙሉ ኮነሬል፣ ብ/ጀነራል ሳይሆኑ ይህን ሁሉ ማድረግ ተሻግረው ሚ/ጀነራል ማድረግ ተስጥቷቸው ነበር የጦር አዛዥ የሆኑት። ከሰራቸውም የረባ ጦር አዛዥ አልነበረም። 435 የሚሆኑ መኮንኖች በመፈንቅለ መንግሥት መከራ ተሳትፋችኋል ተብለው

ታስረዋል። የኮር አዛዦች፣ የክፍለ ጦር አዛዦች፣ የብርጌድ አዛዦች ሁሉ ታስረዋል። ዉብሸት ደሴ ከተሾሙ ጥቂት ወራቶች በኋላ ምፅዋ በሻዕቢያ ተያዘች።

መፈንቅለ መንግሥት መከራ ከተደረገ በዓመቱ ሌ/ኮ/መንግሥቱ በአስር ላይ በነበሩት ጀነራል መኮንኖች ላይ የሞት ፍርድ አስተላልፈው በጭካኔ እንዲገደሉ አድርገዋል። በዳኝነት የተቀመጡት ሚ/ጀ/አስራት ብሩ በኋላ እንደገለጹት የፈረዱት ከ10 እስከ15 ዓመት የሚደርስ አሰራት ነበር። ነገር ግን ሌ/ኮ መንግሥቱ ያንን ሽረው የሞት ፍርድ እንዲሰጥ አዘዙ።

በመፈንቅለ መንግሥት መከራው 29 ጀነራሎች ሕይወታቸው አልፎአል። ከእነዚህ ውስጥ ሶስቱ ራሳቸውን ያጠፉ ሲሆን፤ አራቱ በተኩስ መሃል ህይወታቸው ሲያልፍ፤ አንዱ በመፈንቅለ መንግሥት ሞካሪ ተገድለዋል። ሃያ አንድ ጀነራሎች በሌ/ኮ መንግሥቱ ትዕዛዝ ተገድለዋል። በ15 ዓመት ውስጥ እስከ ግንቦት 81 ድረስ በተካሄደው ጦርነት ከሱማሌ፣ ከሻቢያ፣ እና ከሕወሓት ጋር ሲዋጉ የሞቱ የኢትዮጵያ ጀነራሎች ቁጥር ከአምስት አይበልጥም። ጠላት ከደገላቸው ሌ/ኮ መንግሥቱ የገደሏቸው ጀነራሎች ብዛት ከአራት አጥፍ በላይ ነው። ደርግ ስልጣን ከያዘ ከ1966 ዓ.ም. ጀምሮ እስከ ወደቀበት ግዜ ድረስ በ17 አመት ውስጥ 47 ጀነራሎች ገድሏል። (ይሄ በተቀናቃኝነት በተኩስ መሃል ህይወታቸው ያለፈውን ወይም ራሳቸውን ያጠፉትን ሳይጨምር ነው)።

መፈንቅለ መንግሥት በተሞከረ በሁለተኛው ዓመት ኢሕአዴግ አዲስ አበባን ለመቆጣጠር ትንሽ ሊቀረው፤ “ጀግና” እየተባሉ አንድ ጥይት አስኪቀር አንዋጋለን እያሉ ሲጮሁ የነበሩት ሌ/ኮ/መንግሥቱ አንድ ጥይት ሳይተኩሱ አገራቸውን ጥለው፤ ቤተሰባቸውን ቀደም አድርገው ወደላኩበት ዚምባቢዌ በአውሮፕላን ፈረጠው።

ጀ/ሁሴን መስዋሐትነት እና ፅናት ብለው በፃፉት መጽሐፍ ውስጥ በመጨረሻዋ ደቂቃ እንዴት መስዋሐትነት እንደከፈሉና እና ጽናትም እንዳሳዩ አልገለጹም። አስመራን ለመያዝ የሻዕቢያ ጦር ወደ ከተማ ሲጠጋ ከተወሰኑ መኮንኖች ጋር በመሆን በሄሊኮፕተር አገር ለቀው ወጡ። ይህን ማድረግ ያልተሳናቸው ብዙዎች የከፈሉትን መስዋሐትነት ለምን አልመረጡም? ይህን ማለት ባይቻልም ምርጫቸው “መስዋዕትነትና ጽናት” ከሚለው የመጽሐፍቸው ርዕስ ጋር የሚጣጣም አልነበረም።

መፈንቅለ መንግሥት ካከሸፉት ውስጥ ጀ/ሁሴን አንዱ ናቸው እየተባለ ሲወራ ብዙ ሰዎች ስለነበር ለማግራት ብዙ ጥረት አድርጌአለሁ። ጀ/ሁሴን ካከሸፉት ውስጥ አልነበሩም። ወደ ቃኘው ስቴሽን የሚጉርፈውን ጥፋት ግን እያዩና ከአባቱ ጋርም የነበሩት ጀ/ከበደ አብረዋቸው ወደ ከረን ሄደው ለማምለጥ ሲያማክሯቸው ሁኔታውን ለአባቱ ለማስረዳትም ሆነ ድጋፍ ለመስጠት የወሰዱት ሙከራ አልነበረም። በጽሁፋቸውም አልገለጹትም። ብዙ አብር አደግ ጓደኞቹ ናቸው ያሉዋቸው ሰዎች በአደጋ ላይ መውደቃቸውን

እያዩ ራሳቸውን ገለል አድርገው መቆየትን ብቻ ነበር የመረጡት። ባለቀ ሰዓት ስለተነገራቸው የኔ ጉዳይ አይደለም ብለው ያዩትም ይመስላል። ከዚህ ሌላ ይሄ ነው የሚባል እንደሚወራው መፈንቅለ መንግሥቱን ለማክሸፍ የወሰዱት እርምጃ አልነበረም። ገና ኢትዮጵያን መምራት ሲጀምሩ ለሀገር ብዙ ያገለገሉ ሰዎችን በኢትዮጵያ ስም ያጠፉ ወይም የገደሉ እንዲሁ በተለያዩ ጊዜዎች ዜጎችን እየወነጀሉ ሲገሉና ሲያስገድሉ የኖሩ የደርግ አባሎች ወያኔ አዲስ አበባን ሲቆጣጠር በወረፋ እጃቸውን ሰጥተዋል። እነዚህ ይሄን ያደርጉ ተራ የደርግ አባላት ብቻ ሳይሆኑ አገር መሪ ነን ያሉት ከፍተኞቹን የደርግ ባለሥልጣናትና ለብዙ ዘጎች ህይወት መጥፋት ተጠያቂ የሆኑት ኮ/ ተስፋዩ ወ/ሰላሴን ይጨምራል።

አባቱ የሚሞትበትን ዓላማ መርጦ፤ እየኮተኮተ አስተምሮ እና አስልጥኖ የመራው ጦር ላይ ፊቱን ሳያዞር፤ ሞት ፊት ለፊቱ ቆሞ ሲጠብቀው ቆሞ በመጋፈጥ፤ ሕይወቱን መስዋቱ ለእኔ ለልጄ ብቻ ሳይሆን ለአንድ ዓላማ በጽናት ለቆመ ሰው ሁሉ ምሳሌ የሚሆን ነው። “ሞት ለማንም አይቀርም። ሕይወት ያለው ሞት መሞት ከሁሉም የተሻለ ነው” ብሎ በተናገረው መሰረት ለቀመለት ዓላማ ታግሏል። ራሱን ማዳን ሲችል በዓላማው አሳምኖ ያስለፋቸውን ጥሎ ከመሄድ ሞት እንደሚሻለው ወሰነ። የሚችለውን ሁሉ እስከ መጨረሻው ድረስ ሞከረ። እጁን ግን ከነሕይወቱ በምንም ዓይነት አይስጥም። ስለ ጀግንነቱ፤ ቆራጥነቱ፤ ቀና አስተሳሰቡና ስለመንፈስ ጥንካሬው የነበረኝ አመለካከት እስከፍጻሜው አልተናጋም።

ክብሩን እና ቃሉን እንደጠበቀ ሕይወቱን በጽናት መርቶ መጨረሻውን መርጦ አልፏል።

-22-

የጀነራል ደምሴ ቡልቶ የባህረ ነጋሽና የቀይ ባህር ዘመቻዎች የጦር ሜዳ ማስታወሻ

ከዚህ የሚቀጥለው የጀነራል ደምሴ ቡልቶ የግል የጦር ሜዳ ማስታወሻ ነው። ከሐምሌ 29 1977 ዓም ጀምሮ እስከ ኅዳር 3 1978 ድረስ የባራንቱን ከተማ ለማስለቀቅና ናቅፋን ለመቆጣጠር በተደረጉት ዘመቻዎች፣ የዘመቻ ዋና አስተባባሪ ሆነው ሐረር ከሚገኘው የምሥራቅ ጦር፣ አዛዦችን አቋርጠው ለጥቂት ጊዜ ወደ ኢርትራ ሄደው ነበር። በጊዜው የነበረውን የጦሩን አቋም፣ ሰለጠላት የሚደርሳቸውን መረጃ፣ የዘመቻውን ፕላንና አንቅስቃሴ፣ አንዲሁም የተገኙትን ድሎች ፣ የታዩትን ድክመቶች፣ የሰጡትን የዘመቻ ትዕዛዞች፣ የሌሎችንም አዛዦች ጨምረው በዝርዝር በአለት ተዕለት የማስታወሻ አጀንዳቸው ላይ መዝገበዋል።

ይህን ማስታወሻ ለ21 ዓመት ከሌሎች ማስታወሻዎቻቸውና ከጀነራል ደምሴ የግል ጽሁፎች ጋር በጥንቃቄ አስቀምጠው ለታሪክ ያበቁት ባለቤታቸው ወይዘሮ አስቴር አዳሙ ናቸው። ማስታወሻው የጀነራል ደምሴ የግል ማስታወሻ ቢሆንም በውስጡ የሚገኘው ታሪክ የኢትዮጵያ ህዝብ ሰለሆነ፣ በጀነራል ደምሴ አጅ ጽሁፍ እንደተመዘገበ ለታሪክ ተመራማሪዎችና ለመጪው ትውልድ እንደ መረጃነት እንዲያገለግል ታትሟል።

ተካላዊ : 1984
JANUARY 1984

ጥቅምት : THURSDAY	ፀርብ : FRIDAY	ቀዳሚ : SATURDAY	ቀን ለሰዓት : 1 SUNDAY
	የጠራ. ማከባባሪያ		
- 795 - ጠራት = 59. ማከባባሪያ ጠራት			
የሰዓት ስራ ጠራት : 121/11/77 - 478			
" 38 - 123/11/77 - የሰዓት ስራ ጠራት			
- 38 - 124 - ጠራት : 124/11/77 - ጠራት			
+ 478 - 125/11/77 - ጠራት : 125/11/77 - ጠራት			
" ከሰዓት ስራ ጠራት : 411 - ጠራት : 708 - 38			
300 - ጠራት : 59 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 4			
478 - የሰዓት ስራ - 38 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 4			
38 ማከባባሪያ - የሰዓት ስራ			
③ ጠራት ስራ : ጠራት			

DECEMBER 1983

S	4	11	18	25
M	5	12	19	26
T	6	13	20	27
W	7	14	21	28
T	1	8	15	22
F	2	9	16	23
S	3	10	17	24

JANUARY 1984

S	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
T	3	10	17	24	31
W	4	11	18	25	
T	5	12	19	26	
F	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	

FEBRUARY 1984

S	5	12	19	26
M	6	13	20	27
T	7	14	21	28
W	1	8	15	22
T	2	9	16	23
F	3	10	17	24
S	4	11	18	25

ተካላዊ : 1984
JANUARY 1984

ፀርብ : 2 MONDAY	ቀዳሚ : 3 TUESDAY	ቀን ለሰዓት : 4 WEDNESDAY
	ፀርብ ስራ : 478 - 59 ማከባባሪያ	
- 614 - 6000 የሰዓት ስራ		
- 378 - 11700 - 18000 ማከባባሪያ - 7000 ማከባባሪያ		
" 300 ማከባባሪያ - 3000 ማከባባሪያ - 27500		
" 338 - 347 ማከባባሪያ - 50 ማከባባሪያ - 52 ማከባባሪያ		
" 248 ማከባባሪያ - 65 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 70 ማከባባሪያ		
" 163 ማከባባሪያ - 6 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 70 ማከባባሪያ		
" 478 ማከባባሪያ - 6 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 70 ማከባባሪያ		
" 70 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 70 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ		
" 163 ማከባባሪያ - 6 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 70 ማከባባሪያ		
- 9500 ማከባባሪያ - 6500 ማከባባሪያ - 9500 ማከባባሪያ		
" 9500 ማከባባሪያ - 29 - 11 - 23 = 9 -		
" 1500		
" 500 - 800		
" 500		
" 2000		
" 100 - 170		
" 163 ማከባባሪያ - 6 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 70 ማከባባሪያ		
" 163 ማከባባሪያ - 6 ማከባባሪያ - 38 ማከባባሪያ - 70 ማከባባሪያ		

Notes

5 THURSDAY	6 FRIDAY	7 SATURDAY	8 SUNDAY
30984 - 1028 =			
10000			
9248 mo - 65,000			
488. 488. 3,000			
" 488. 488. 2,000			
min: mo - 3,500			
" 438. 245			
top2: 200543 - 29			
" 10948	12-5/1000 + 4-338-1068		
55- top2- 488548: 471	114. 114		
438. 277- 900405 = 356	10287		
286 488- 004888. 09488. 216			
12880 21/13 = 738 01+38. 106 = 200			
488. 004888. 336			
10000 10000 87802-123. 554 88018			
10000 10000 10304 - 4600 10916			
488. 1500 10000 10000 = 2000			

DECEMBER 1983

S	4	11	18	25
M	5	12	19	26
T	6	13	20	27
W	7	14	21	28
T	1	8	15	22
F	2	9	16	23
S	3	10	17	24

JANUARY 1984

S	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
T	3	10	17	24	31
W	4	11	18	25	
T	5	12	19	26	
F	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	

FEBRUARY 1984

S		5	12	19	26
M		6	13	20	27
T		7	14	21	28
W	1	8	15	22	29
T	2	9	16	23	
F	3	10	17	24	
S	4	11	18	25	

ታሪክ : 1984

JANUARY 1984

9 MONDAY	10 TUESDAY	11 WEDNESDAY
10000 - 488-10000	10000	10000
- 438. 438	438	438
- 488. 488	488	488
- 10000 - 488. 76mm	488. 76mm	488. 76mm
- 10000 - 488. 76mm	488. 76mm	488. 76mm
- 438. 438	438	438
38. 38	38	38
1564 - 438. 438	1564 - 438. 438	1564 - 438. 438
438. 438	438. 438	438. 438
10000 - 438. 438	10000 - 438. 438	10000 - 438. 438
55- 438	55- 438	55- 438
2061	2061	2061
10000 - 438	10000 - 438	10000 - 438
438. 438	438. 438	438. 438
55. 438	55. 438	55. 438

Notes

የሌ/ኮ መንግሥቱን አምባገነን መንግሥት ለማውረድ በተደረገው ሙከራ አስመራ ላይ ሕይወታቸው ያለፈና በኋላ ላይ አዲስ አበባ በሚገኘው ፍሌፍ ቤተክርስቲያን ካለው ሐውልት ሥር በክብር እንዲያርፉ የተደረጉ የኢትዮጵያ ጀነራሎችና ከፍተኛ መኮንኖች ዝርዝር

1. ሚ/ጀ ደምሴ ቡልቶ	ከ1926-1981
2. ብ/ጀ አፈወርቅ ወ/ሚካኤል	ከ1927-1981
3. ብ/ጀ ታዩ ባላኪር	ከ1927-1981
4. ብ/ጀ ታደሰ ተሰማ	ከ1933-1981
5. ብ/ጀ ወርቁ ችርነት	ከ1934-1981
6. ብ/ጀ ንጉሤ ዘርጋው	ከ1933-1981
7. ብ/ጀ ከበደ መሓሪ	ከ1930-1981
8. ብ/ጀ ተገኔ በቀለ	ከ1933-1981
9. ብ/ጀ ከተማ አዳደር	ከ1930-1981
10. ብ/ጀ ከበደ ወ/ዳዲት	ከ1930-1981
11. ብ/ጀ ሰለሞን ደሳለኝ	ከ1933-1981
12. ደ/ር ኮሎኔል ጌታቸው አወቀ	ከ1933-1981
13. ኮሎኔል መስፍን አበፋ	ከ1930-1981
14. ኮሎኔል ፈቃደ አንግዳ	ከ1938-1981
15. ሌ/ኮ ዘርአይ አቀበአብ	ከ1943-1981
16. ሌ/ኮ ፍሐንስ ገ/ማርያም	ከ1939-1981
17. ሻለቃ ካሳ ፈረደ	ከ1938-1981
18. ሻለቃ ሚካኤል ማርቦ	ከ1942-1981
19. ሻምበል ጌታሁን ግርማ	ከ1949-1981

-24-

አዲስ አበባ የሌ/ኮ መንግሥቱን አምባገነን መንግሥት ለማውረድ በተደረገው ሙከራ ሕይወታቸው ያለፈ እና ለይስሙላ ፍርድ ቤት ቀርበው በግፍ የተገደሉ ከፍተኛ መኮንኖች አጭር የሕይወት ታሪክ

ሜጀር ጄኔራል መርዕድ ንጉሤ

ሜጀር ጄኔራል መርዕድ ንጉሤ
የመር ጋደሎች ጠ/ኤታ ማገር ሹዋ

ሜ/ጄ መርዕድ ንጉሤ
ከአባታቸው ከአቶ ንጉሤ
ምሩ ከእናታቸው ከወይዘሮ
ፈለቀች የኤ የካቲት 20
ቀን 1926 ዓ/ም በሸዋ
ክ/ሀገር በመናገሻ አውራጃ
በሙሉ ተወለዱ።
የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ
ትምህርታቸውን በቀ.ኃ.ሥ
ት/ቤት አጠናቀዋል።

- ከ1944-1946 ዓ.ም በክብር ዘበኛ አካዳሚ (ቤላ ኃይለሥላሴ)
አጨ መኩንን ኩርስ ገብተው ተካፍለዋል።

- የክብር ዘበኛ አካዳሚ ምሩት የሆኑት ሜ/ጄ መርዕድ ንጉሤ
በአገሪቱ ጦር ኃይሎች ውስጥ በተለያዩ ደረጃዎች በአዛዥነትና
በመምሪያ ኃላፊነት አገልግለዋል። በአስራኤልና በአገር ውስጥ
የተለያዩ ወታደራዊ ትምህርቶችን ማለትም የሻምበል አዛዥነት
ኩርስ (ቤዚክ) የአዛዥነትና የመምሪያ መኩንንነት ኩርስ
(አድቫንስ) የከፍተኛ የአዛዥነትና የመምሪያ መኩንንነት ኩርስ
(ስታፍ ኮሌጅ) ተከታትለዋል። በቀ.ኃ.ሥ ጦር አካዳሚ (ሐረር
በቀ.ኃ.ሥ.ጦት/ቤት) ሆለታ በአሠልጣኝነትም ሠርተዋል።
- በኮሪያ አንዲሁም በኮንጎ ዘመቻ ተሳትፈዋል። ከ1963-1966
ዓ.ም ድረስ በነገሌ በሻለቃ አዛዥነት አገልግለዋል። በሰባል
አስተዳደርም በሐረርጌና በኤርትራ ክ/ሀገር በዋና አስተዳዳሪነት
የሠሩ ሲሆን በተለይ በኤርትራ ከአስተዳዳሪነት በተጨማሪ የጦሩ
የበላይ አዛዥ ሆነው ሰርተዋል።
- ከ1972-1973 እና ከ1979-1981 ዓ.ም. በተደጋጋሚ በጦር
ኃይሎች ጠቅላይ ኤታማዢ ሹም ሆነው ሠርተዋል።
- በጠቅላላው በሠራዊቱ ውስጥ ለ37 ዓመት አገልግለዋል። ሜ/ጄ
መርዕድ ንጉሤ ባለትዳር የ9 ልጆች አባትና የብዙ ቤተሰብ
አስተዳዳሪ ነበሩ።

ሜጄር ጄኔራል ፋንታ በላይ

- ሜ/ጄኔራል ፋንታ በላይ ከአባታቸው ከፊታውራሪ በላይ ወንደና ከእናታቸው ከወ/ሮ ናፈቁ በላይ በጉንደር ክ/ሀገር በሊቦ አውራጃ በበለሳ ወረዳ 1927 ዓ.ም ተወለዱ።
- አባታቸው ፊታውራሪ በላይ ወንደ በጠላት ወረራ ጊዜ ለሀገራቸው ክብር ሲሉ በጦር ሜዳ ክቡር ጀብዱ ሰርተው ያለፉ አርበኛ ሰለነበሩ ይህ ውለታ ለልጃቸው ለሜ/ጄ ፋንታ በላይ ተይዞ

የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በአዲስ አበባ መድኃኒዓለም ት/ቤት አጠናቀዋል።

- በ1945 ዓ.ም. በኢትዮጵያ አየር ኃይል ውስጥ ተቀጥረው ለመጀመሪያው አንድ ዓመት የሬድዮ መገናኛ ትምህርታቸውን ከተከታተሉ በኋላ ወደ በረራ ትምህርት ቤት ተዛውረው በዚህ ዘርፍ ባገኙት ከፍተኛ ውጤት “ፌሪ ትርፌ” ሽልማት ተሸላሚ ሆነዋል።
- ሜ/ጄ ፋንታ በትራንስፖርት ስኳድሮን በበራሪነት ሰርተዋል።
- ወደ አሜሪካን ሀገር ለሰታፍ ኮሌጅ ኮርስ ተልከው ባገኙት ከፍተኛ ውጤት ተጨማሪ የትምህርት ዕድል ተሰጥቶአቸው ከሴንት ሉዊስ ዩኒቨርሲቲ በኢሮኖቴካል አድሚኒስትሬሽን የባችለር ድግሪያቸውን ያገኙ ሲሆን አንደኛውም በዚህ ት/ቤት ባገኙት ከፍተኛ ውጤት የዩኒቨርሲቲው የክብር ተማሪ በመሆን በማኔጅመንት ሳይንስ ዲግሪያቸውን አግኝተዋል።
- ሜ/ጄ ፋንታ በላይ በኢትዮጵያ አየር ኃይል ውስጥ በብዙ ቦታዎችና የኃላፊነት ደረጃዎች ተዘዋውረው የሰሩ ሲሆን በበረራ አስተማሪነት ያገለገሉ ከመሆናቸውም በላይ ከአነስተኛ ተዋጊና የመጓጓዣ አውሮፕላን ጀምሮ አስከ ከፍተኛ ዘመናዊ ሶምብ ጣይ አውሮፕላን ያበረሩ የአቪሽን ሰው ነበሩ።
- በ1967 ዓ.ም. በ2ኛ አየር መድብ አዛዥነት 1969 በ1ኛ አየር ምድብ አዛዥነት እና በተጨማሪ ሱማሊያ ኢትዮጵያን በወረረችበት ወቅት የድሬደዋ ቀጠና የአየር ዘመቻ አስተባባሪና የበላይ አዛዥ
- ሜ/ጄ ፋንታ በላይ በኢትዮጵያ አየር ኃይል ውስጥ የ34 ዓመት ከፍተኛ አገልግሎትን ያበረከቱ የበረራ ልምድ የነበራቸው ሰመጥር የአቪሽን ጄኔራል መኮንን ናቸው። በዚህም ተግባራቸው የሥራ ችሎታቸው የረጅም ዘመን የአገልግሎት ኒሻን የኢትዮጵያ የክብር ኮከብ የመኮንን ደረጃ የተባበሩት መንግሥታት የሰላም አስከባሪ ኒሻንና የየካቲት 66 ኒሻን ተሸላሚ ለመሆን ችለዋል።
- የኢንዱስትሪ ሚኒስትር
- ሜ/ጄ ፋንታ ባለትዳርና የሁለት ልጆች አባት ነበሩ።

ሚጀር ጀኔራል ኃይለ ገ/ሚካኤል

- ሚጀር ጀኔራል ኃይለ ከአባታቸው ከአቶ ገ/ሚካኤል ተላ ከእናታቸው ከወ/ሮ ደስታ ወልደጊዮርጊስ ሰኔ 27 ቀን 1924 ዓ.ም በአምቦ ከተማ ተወለዱ። የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በአምቦና በኋላም በናዝሬት ተከታትለዋል።
- በ1942ዓ.ም ከሆለታ ገነት ጦር ት/ቤት በእጩ መኮንንነት በም/መቶ አለቅነት ማዕረግ ተመርቀው የውትድርና አገልጋሪነታቸውን ጀመሩ።

- ሚ/ጀ ኃይለ ከአገር ውጭም ወታደራዊ ትምህርት የተከታተሉ ሲሆን፤ በአሜሪካን አገር የመጀመሪያውና ከፍተኛ የአገረኛ ትምህርት፤ የኮማንዶ ትምህርት (ሬንጀር ኮርስ) እንዲሁም በዩጋዝላቪያ ቤልግራድ የመረጃ ትምህርት ተከታትለዋል።
- እስከ 1981 ዓ.ም. ያገለገሉባቸው የጦር ክፍሎች፡-
- በሕ.ክ.ወ.ት/ቤት በመቶ መሪነት፤ ጦር ኃይሎች ጠ/መምሪያ በዘመቻ መኮንንነት ረ/መኮንን፤ በሕ.ክ.ወ ት/ቤት የዕጩ መኮንኖች አስልጣኝ፤
- በም/ጦር ጠቅላይ መምሪያ የትምህርትና የዘመቻ ረ/መኮንን፤ በጸጥታ መ/ቤት በጸጥታ ጥ/ተግባር፤ ም/ጦር ጠቅላይ መምሪያ የት/ዘመቻ መ/ቤት ረዳት፤ ጦር ኃይሎች ጠ/መምሪያ በአስተዳደር ሥራ፤ ጦር ት/ቤት በአዛዥነት በመሪ መኮንንነትና በአስልጣኝነት፤
- ደቡብ ኮሪያ በተባበሩት መንግሥታት በአገናኝ መኮንንነት፤ በልዩ ኤታማዢ ሹም የሁለተኛ ክ/ጦር ኤታ ማዢ ሹም፤ የ2ኛ ክፍለ ጦር ም/አዛዥ፤ የ4ኛ ክፍለ ጦር ጥብቅ አዛዥ፤
- የሰሜን ዕዝ አዛዥ፤ የሰሜን ዕዝና 2ኛ ክፍለ ጦር አዛዥ፤ በምድር ጦር ጠ/መምሪያ ኤታማዢና በም/አዛዥነት፤ በወታደራዊ ዘመቻና ዕቅድ መምሪያ፤ የጠቅላላ አስተዳደር ድርጅት ኃላፊ፤ የምድር ጦር ም/አዛዥ በመጨረሻም የምድር ጦር ዋና አዛዥ በመሆን አገልግለዋል።
- ሚ/ጀ/ኃይለ ባለትዳርና የአራት ልጆች አባት ነበሩ።

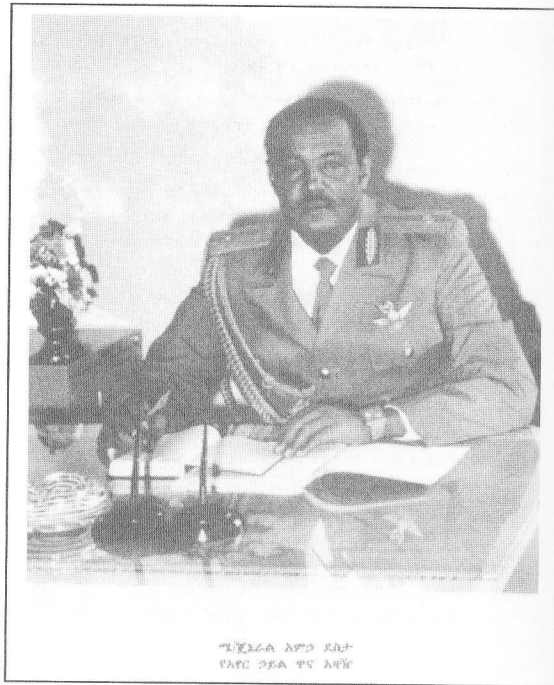
ሚጆር ጄኔራል ወርቁ ዘውዴ

- ሚ/ጄ ወርቁ ዘውዴ ከአባታቸው ከአቶ ዘውዴ መኰንን ከእናታቸው ከወ/ሮ ዘነበች በሻህ ግንቦት 14 ቀን 1927 ዓ.ም በሐረር ከተማ ተወለዱ።
- የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በሚገባ ካጠናቀቁ በኋላ በ1944 ዓ.ም በኢትዮጵያ ፖሊስ ኮሌጅ በም መ/አለቃነት ማዕረግ ተመረቁ።

- በአስራኤል አገር ስለክሪሚናልስቲክስ፣ ስለሳይኮሎጂና ስለአመራር ጥበብ በስርተራኬት፣ በጀርመን አገርም በክሪሚናልስቲክስና በጠቅላላ የፖሊስ ትምህርት በዲፕሎማ ተመርቀዋል።
- ሚ/ጄ ወርቁ በፖሊስ ሠራዊት ውስጥ፣ ለአምስት ዓመት በፖሊስ ሠ/ጠ/ጽ/ቤት፣ ለ12 ዓመት በፖሊስ ሠ/መ/ምርመራ ለሶስት ዓመታት በፖሊስ ሠ ገብረት ማደራጃ ለአንድ ዓመት በፖሊስ ሠ/ድርጅትና ማብ/መም ለአምስት ዓመታት በፖሊስ ሠራዊት የገብረት ማደ/ጠ/አዛዥ፣ ለአንድ ዓመት የሐረርጌ ክ/ሐ ፖሊስ ዋና አዛዥ ለአንድ ዓመት የፖሊስ ሠራዊት ጊዜያዊ ምክትል ዋና አዛዥ ሆነው ያገለገሉና በመጨረሻም ከ8/9/75 ዓ.ም. ጀምሮ እስከ ግንቦት 8/1981 ዓ.ም ድረስ የፖሊስ ሠራዊት ጠቅላይ አዛዥ በመሆን ሠርተዋል።
- ሚ/ጄ ወርቁ ዘውዴ በፖሊስ ሠራዊት ውስጥ ላለበት 38 ዓመታት በተለያዩ ቦታዎችና የሐላፊነት ደረጃዎች ስርተዋል።
- ሚ/ጄ ወርቁ ዘውዴ ባለትዳርና የአራት ልጆች አባትም ነበሩ።

ሜጀር ጄኔራል አምታ ደስታ

- ሜጀር ጄኔራል አምታ ደስታ ከአባታቸው ከከንቲባ ደስታ ምትኬና ከእናታቸው ከወ/ሮ የሺወርቅ ጉዳና ሰኔ 26 ቀን 1932 ዓ.ም. በአዲስ አበባ ከተማ ተወለዱ።
- የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርታቸውን በአዲስ አበባ በሌሲ ገብረማርያምና እንዲሁም 2ኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በዳግማዊ

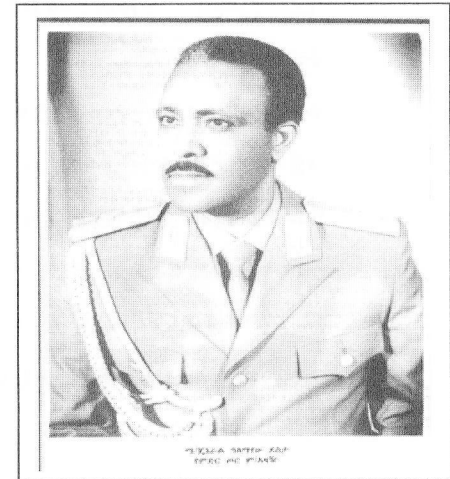
ምኒልክ ተከታትለው ሐምሌ 29 ቀን 1949 ዓ.ም. በኢትዮጵያ አየር ኃይል በአጩ መኩንንነት ተቀጠሩ።

- በኢትዮጵያ አየር ኃይልም በአውሮፕላን ምህንድስናና በበረራ መሠረታዊ ሥልጠና ለ13 ወር ካጠናቀቁ በኋላ በበረራ ትምህርት ለመሠልጠን በአሜሪካን ወታደራዊ ተራድኦ አማካይነት ወደ አሜሪካ ከመጀመሪያዎቹ ሠልጣኝ እጩ መኮንኖች አንዱ ሆነው በየካቲት 12/1950 ዓ.ም. ተልከው በአሜሪካም አየር ኃይል ውስጥ በአጩ መኮንንነት መሠረታዊ፣ የመጀመሪያ እና ከፍተኛ የበረራ ትምህርት አጠናቀው ተዋጊ ጄት አብራሪ በመሆን በታህሣሥ 11 ቀን 1953 ዓ.ም. ተመልሰው በየካቲት 1 ቀን 1953 ዓ.ም የም/መቶ አለቅነት ማዕረግ አግኝተዋል።
- ሜ/ጄኔራል አምታ ደስታ በአገር ውስጥና በውጭ ሀገር ልዩ የሙያ ትምህርቶችን ተከታትለዋል ከነዚህም ውስጥ በጥቂቱ በልዩ ልዩ አውሮፕላኖች የበረራ አስተማሪነት እንዲሁም በአሜሪካን Air University ለመኩንኖች የሚሰጠውን የአዛዥነት ትምህርት ተከታትለው ከፍተኛ ውጤት በማምጣት በትምህርት ቤቱ ታሪክ ከወዳጅ አገር ከመጡ ተማሪዎች በከፍተኛ ማዕረግ በመመረቅ ሁለተኛው መኩንን ሆነዋል።
- በአየር ኃይሉ ውስጥ በተለያዩ የኃላፊነት ቦታ ተዘዋውረው ሲሠሩ ከተራ አብራሪነት አንስቶ በበረራ አስተማሪነት የዘመቻ መኩንን የትምህርት መኩንን የአስኳድሮን አዛዥ የዘመቻ ክንፍ አዛዥ

የውጊያ ዘመቻ ዳይሬክተር የትምህርትና ዘመቻ ዋና ከፍል ኃላፊ የዕቅድና ዘመቻ ዳይሬክተር የሁለተኛው አየር ክንፍ አዛዥ የአየር ኃይሉ ኤታ ማዘር ሺም በመጨረሻም ከመጋቢት 7/1979 ዓ.ም. እስከ ግንቦት 8 ቀን 1981 ዓ.ም. ድረስ የአየር ኃይል አዛዥ ሆነው ሠርተዋል።

- ሚ/ጀ አምታ ደስታ በኢትዮጵያ አየር ኃይል ውስጥ ለ33 ዓመታት አገልግለዋል።
- ሚ/ጀኔራል አምታ ደስታ ባለትዳርና የሶስት ልጆች አባትም ነበሩ።

ሚጄር ጀኔራል ዓለማየሁ ደስታ

- ሚ/ጀ ዓለማየሁ ደስታ ከአባታቸው ከሻቃ ደስታ ወልደጨርቆስና ከእናታቸው ከወ/ሮ ጌጤነሽ አስፋው ጥር 4 ቀን 1926 ዓ.ም. በሸዋ ክ/ሃገር ትጉለት ተወለዱ፤
- የሚ/ጀ ዓለማየሁ አባት ሻቃ ደስታ ወልደጨርቆስ በጠላት ወረራ ጊዜ ለአገራቸውና ለወገናቸው በዱር በገደሉ የታጎሉ አርበኛ ስለነበሩ ይህ ውለታ ሆኖ ልጆቻቸው ዓለማየሁ ደስታ ለአርበኞች ልጆች በተዘጋጀው ት/ቤት ትምህርታቸውን እንዲከታተሉ ተደረገ፤
- ዕድሜያቸው ለትምርት ሲደርስ የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ የትምህርታቸውን በሊሴ ገ/ማርያም እና በኋላም በተፈሪ መኮንን ት/ቤት አጠናቀዋል።

- በ1942 ዓ.ም. በቀ.ኃ.ሥ. ገነት ጦር ት/ቤት የውትድርና ትምህርት ለ2 ዓመት ተኩል ተከታትለው በም/መ/ አለቅነት ማዕረግ ተመርቀዋል።
- ቀጥሎም ለበለጠ የሙያ ትምህርት ከአገር ውጪ በተለያዩ ጊዜያት ወደ አሜሪካ አገር ተልከው በመጀመሪያ ደረጃና በከፍተኛ ደረጃ የመድፈኝነት ትምህርት በፎርት ሲል አክላሆማ ውስጥ ለሁለት ዓመታት ተከታትለው ዲፕሎማ አግኝተዋል።
- ከዚያም 1995 ወደዚህ ት/ቤት ለአዛዥነት ትምህርት ተልከው በዲፕሎማ ተመርቀዋል። ሜ/ጀ ዓለማየሁ ያገለገሉባቸው ቦታዎችና የኃላፊነት ደረጃዎች፤
- -ከ1944-1945 አግረኛ ብርጌድ ማሰልጠኛ ት/ቤት በአዛዥነት፤
- -ከ1945 -1946 3ኛ ክ/ጦር የአዳልና ኢሣ ዘመቻ
- -ከ1946-1952 የ1ኛ መድፈኛ ሻለቀ የባትሪ አዛዥና የትምህርት መኩንን
- -ከ1952-1957 የምድር ጦር የትም/ ክፍል ረዳት
- -ከ1957-1959 የጦር ኃይሎች የዘመቻ ክፍል ረዳት
- -ከ1962-1966 የምድር ጦር የዘመቻ መኩንን
- -ከ1967-1969 ምክትል የመምሪያ መኩንን በነበላባል ጦር አስልጣኝነትና የክ/ጦር አዛዥነት
- -1979 የማዕከላዊ ዕዝ አዛዥነት፤
- 1981 የምድር ጦር ም/አዛዥ በመሆን በሠራዊት ውስጥ ለ39 ዓመታት አገልግለዋል።

- ሜ/ጀ ዓለማየሁ ደስታ ባለትዳር የ6 ሴቶችና የ1 ወንድ ልጅ አባት ነበሩ።

ሜጀር ጄኔራል ዘውዴ ገብረየስ

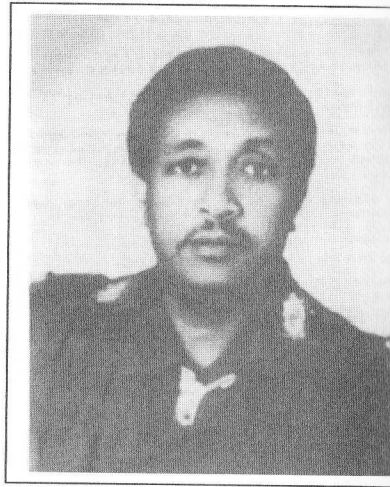

- ሜ/ጀ ዘውዴ ገብረየስ ከአባታቸው ከፈታውራሪ ገብረየስ ታመኑና ከእናታቸው ከወ/ሮ ፈለቀች ተረፈ በቦረና አውራጃ አሬሮ ወረዳ ልዩ ሰሙ ሱርዮ በ1926 ዓ.ም ተወለዱ።
- የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በነገሌና በአዲስ አበባ በዳግማዊ ምኒልክ ት/ቤት ተከታትለዋል። በ1946 ዓ.ም የውትድርና ሕይወታቸውን በ3ኛ ክ/ጦር ውስጥ የጀመሩ ስሆን ለበለጠ የሙያ ማሻሻያ ትምህርትም ወደ አሜሪካን አገር በተለያዩ ጊዜያት ተልከው በፎርት ቢንግ የአግረኛ ትምህርት የመሪነት

ትምህርት፣ የሞተር ትራንስፖርት ኮርስ የከፍተኛ መኰንኖች ኮርስ ተከታትለዋል።

- ሜ/ጀ ዘውዴ ገብረየስ ተዘዋውረው ያገለገሉባቸው ቦታዎች
- ከ1948-1950 ዓ.ም. ቀብረደሐር በ3ኛ ክ/ጦር ውስጥ
- ከ1950 --1955 ዓ.ም. በገነት ጦር ትምህርት ቤት በአስልጣኝነት፤
- ከ1958-1960 ዓ.ም በአየር ወለድ በኮማንዶ አስልጣኝነትና በሻምበል አዛዥነት
- ከ1961 —1962 በኤርትራ በሻምበል አዛዥነት
- ከ1963 — 1964 በምድር ጦር ወታደራዊ ፖሊስ አዛዥነት
- ከ1964 — 1969 ዓ.ም ጅጅጋና ጉንደር በሜካናይዝድ ሻለቃና በሜካናይዝድ ብርጌድ አዛዥነት
- ከ1970 --1972 ዓ.ም የምስራቅ ዕዝ ምክትል አዛዥ
- ከ1972 -1977 የደቡብ ዕዝ ም/አዛዥ
- 1977-1981 በጎንደር የኮር አዛዥ።
- ሜ/ጀ ዘውዴ በሠራዊቱ ውስጥ ለ36 ዓመታት አግልግለዋል። ሜ/ጀ ዘውዴ ባለትዳር እና የ6 ልጆች አባት ነበሩ።

የብ/ጄኔራል ደሣለኝ አበበ

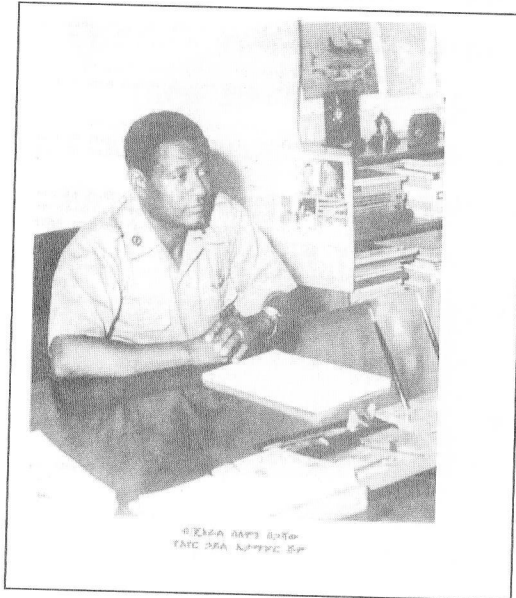

- ብ/ጄ ደሣለኝ አበበ ከአባታቸው ከአቶ አበበ መንገሻና ከእናታቸው ከወ/ሮ ሰብለወንጌል ዳዊት አዲስ አበባ ገነት ሠፈር በ1929 ዓ/ም ተወለዱ።
- የአንደኛ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በጉጃም ደብረማርቆስና በሐረር ከፍተኛ መምህራን ማሰልጠኛ አጠናቀዋል። በ1949 በሐረር ከፍተኛ መምህራን ማሰልጠኛ ውስጥ በመምህርነት ሠርተዋል።
- በ1953 ዓ.ም. ከ.ቀ.ኃ.ሥ. ጦር አካዳሚ በም/መ/አለቃነት ማዕረግ ተመርቀዋል።
- የቀ.ኃ.ሥላሴ ጦር አካዳሚ ምሩቅ የሆኑት ብ/ጄ ደሣለኝ አበበ ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በባችለር ዲግሪ የተመረቁ በአሜሪካን

አገር በኒውዮርክ ስቴት ከታወቀው ከሲራኪዩዝ ዩኒቨርሲቲ በቢዝነስ አድሚኒስትሬሽን የማስትሬት ዲግሪያቸውን አግኝተዋል።

- ብ/ጄ ደሣለኝ አበበ በአገሪቱ ጦር ኃይል ውስጥ በተለያዩ የኃላፊነት ደረጃዎችና ማለት በቀ.ኃ.ሥላሴ ጦር አካዳሚ በማስተማር ተግባር በምስራቁ ወረራ ጊዜ የብርጌድ አዛዥ የክ/ጦር አዛዥ ሆነው የሰሩ ሲሆን በ1970 ዓ/ም የ10ኛ ክ/ጦር አዛዥ ሆነው ሰርተዋል።
- በመጨረሻም በአገሪቱ ብቸኛ በሆነ የጦር ኃይሎች ስታፍ ኮሌጅ በአዛዥነት አገልግለዋል።
- ብ/ጄ ደሣለኝ ባለትዳርና የ5 ልጆች አባትም ነበሩ።

ብ/ጄኔራል ሰለሞን በጋሻው

- ብ/ጄኔራል ሰለሞን በጋሻው ከአባታቸው ከአቶ በጋሻው በለጠና ከእናታቸው ከወ/ሮ ወለላ ኃ/ማርያም በሸዋ ክፍለ ሃገር አዲስ አበባ ከተማ በ1928 ዓ.ም. ተወለዱ።
- ብ/ጄኔራል ሰለሞን አንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በቀ/ኃይለ ሥላሴ ት/ቤት አጠናቀዋል። የበረራ ትምህርታቸውን ተከታትለው በጥሩ ውጤት በማጠናቀቅ በም/መቶ አለቃነት ማዕረግ ተመረቁ።

- ከአገር ውጭም ትምህርታቸውን በአሜሪካና በሶቪየት ህብረት የበረራ ትምህርት የበረራ አስተማሪነት ኮርስ የአካዳሚ መምህርነት ኮርስ የዘመቻ ዝግጁነት ኮርስ የሰኳድሮን መኮንንነት ኮርስ የአካዳሚ መምህርነት ኮርስ የአዛዥነትና የመመሪያ መኮንንነት ኮርስ በተከታታይ ተከታትለዋል።
- ብ/ጄኔራል ሰለሞን ያገለገሉባቸው ደረጃዎች የሚከተሉት ናቸው።
 - የበረራ አስተማሪነት የሄሊኮፕተር አብራሪ በመሆን በአሰኳድሮን አዛዥነት በዘመቻ ትምህርት ዲሬክተርነት በተለያዩ አየር ምድቦች በአዛዥነት በመጨረሻም በኢትዮጵያ አየር ኃይል ኤታማገር ሹም ነበሩ።
- በአጠቃላይ በሠራዊቱ ውስጥ ለ36 ዓመታት አገልግለዋል።
- ብ/ጄኔራል ሰለሞን ባለትዳርና የአራት ልጆች አባት ነበሩ።

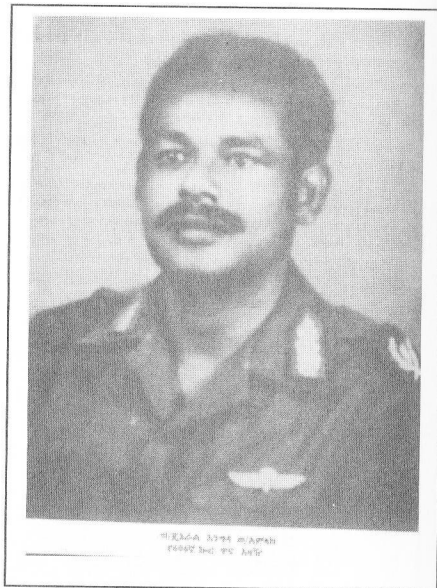
የብ/ጀኔራል ተስፋ ደስታ አጭር

- ብ/ጀ ተስፋ ደስታ ከአባታቸው ከአቶ ደስታ ወልደሰማዎችና ከእናታቸው ከወ/ሮ አልፍነሽ ፋና ታህሳስ 24 ቀን 1935 ዓ.ም በአዲስ አበባ ተወለዱ።
- የአንደኛና የሁለተኛ ትምህርታቸውን በአዲስ አበባና በደብረዘይት አጠናቀዋል። በ1954 ዓ.ም በኢትዮጵያ አየር ኃይል ውስጥ መሠረታዊ የአብራሪነት ትምህርታቸውን አጠናቀቀው በም/መ/አ ማዕረግ ተመረቁ።

- በአዲስ አበባ ቀ.ኃ.ሥላሴ ዩኒቨርሲቲ የሕግ ትምህርት ተከታትለው የኤል.ኤል.ቢ ዲግሪያቸውን አግኝተዋል።
- የኢትዮጵያ አየር ኃይል ምሩቅ የሆኑት ብ/ጀ ተስፋ ደስታ በተለያዩ የኃላፊነት ደረጃዎች ያገለገሉ ሲሆን በስታንደርዳይዜሽንና ኢቫሎዌሽን ክፍል ኃላፊና የሕግ አማካሪ የአካዳሚ መምህር የዘመቻ መኩንን የዕቅድና የፖሊሲ ቅርንጫፍ ኃላፊ የተዋጊ ስኳድሮን አዛዥ የተዋጊ ሶምብ ጣይ ሬጅመንት አዛዥ የ2ኛ ተዋጊ ሬጅመንት አዛዥ በተደራቢም አብራሪ በመሆንና በመጨረሻም የአየር ኃይል ዘመቻ መኩንን ነበሩ።
- በአሜሪካና በሶቪየት ሕብረት በተለያዩ ጊዜያት የበረራ ትምህርት የአዛዥነትና የሰታፍ መኩንንነት ኩርስ ተካፍለዋል።
- ብ/ጀ ተስፋ ደስታ በኢትዮጵያ አየር ኃይል ውስጥ ለ28 ዓመታት አገልግለዋል።
- ብ/ጀ ተስፋ ደስታ ባለትዳርና የሶስት ልጆች አባትም ነበሩ።

የብ/ጀነራል አንግዳ ወ/አምላክ

- ብ/ጀነራል አንግዳ ወ/አምላክ በሸዋ ክፍለ ሀገር በአዲስ አበባ ከተማ የካቲት 12 ቀን 1932 ዓ.ም ከአባታቸው ከአቶ ወልደአምላክ ተስፋ እና ከእናታቸው ከወ/ሮ አየለች ተስማ ተወለዱ።
- የአንደኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በዳግማዊ ምኒሊክ ት/ቤት የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን ተፈሪ መኮንን ት/ቤት ተማሩ።
- በ1952 ዓ.ም በኢትዮጵያ ፖሊስ ኩሌጅ በዲፕሎማ በም/መቶ አለቅነት ማዕረግ ተመርቀው የውትድርና ሕይወታቸውን ጀመሩ።

- አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በሕግ ትምህርት ተመርቀዋል። ከዚያም ወደ አስራኤል አገር ሄደው የኰማንዶ ትምህርታቸውን በግንባ ተከታትለው ተመልሰዋል። ቀጥሎም የውትድርና ትምህርት ለመማር ወደ አሜሪካን አገር ሄደው አጥጋቢ ውጤት ይዘው መጥተዋል።
- ከ1952 እስከ 1955 በኢ.አ.በባሌ በሐረር እና በሲዳሞ በፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ አሠልጣኝነት
- ከ1955 እስከ 1964 ዓ.ም ሰንዳፋ በግንኙው በኢትዮጵያ ፖሊስ ኩሌጅ መምህርነት
- ከ1964 እስከ 1966 ዓ.ም በደቡብ ማዕከላዊ ፖሊስ አዛዥነት በማስልጠኛ ጣቢያ ም/አዛዥነትና አስተማሪነት
- ከ1966 እስከ 1969 ዓ.ም በምስራቅ ማዕከላዊ ፖሊስ ድሬዳዋ በአዛዥነት
- ከ1968 እስከ 1970 ዓ.ም በሐረር ክ/ሀገር በክ/ሀገሩ ፖሊስ ም/አዛዥነት
- ከ1971 እስከ 1979 ዓ.ም በባሌ ክ/ሀገር በክ/መር አዛዥነት
- ከ1979 እስከ 1981 ዓ.ም በኤርትራ ክ/ሀገር በኮር ምክትል አዛዥነትና በኮር ዋና አዛዥነት አገልግለዋል።
- ብ/ጀ አንግዳ ወ/አምላክ ባለትዳርና የሶስት ልጆች አባት ነበሩ።

ብ/ጀኔራል አርቅዬሁን ባይሣ

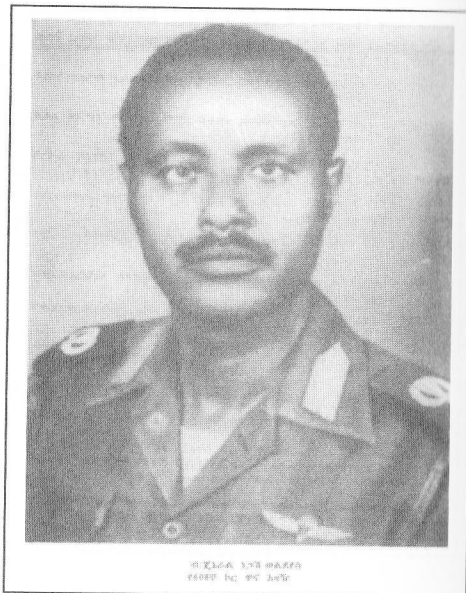

ብ/ጀኔራል አርቅዬሁን ባይሣ
የፊደላዊ ኮሚሽን አባል

- ብ/ጀ አርቅዬሁን ባይሣ ከአባታቸው ከአቶ ባይሣ ተሰማና ከእናታቸው ከወ/ሮ በለጡ ወልደማርያም ሲዳሞ ክ/ሀገር ወናጉ ከተማ በ1938 ዓ.ም ተወለዱ።
- የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በይርጋዓለም ከተማ በራስ ደስታ ዳምጠው ት/ቤት በ1955 ዓ.ም አጠናቀዋል።
- በ1956 ዓ.ም ሐረር ቀ.ጋ.ሥ. ጦር አካዳሚ ገብተው በ7ኛ ኮርስኝነት የም/መ አለቃ ማዕረግ በማግኘት በዲፕሎማ ተመርቀዋል።

- በ1965 ወደ አሜሪካን ለትምህርት ተልከው በፎርት ብራግ በሰሜን ካሮሊና በሚገኝ ት/ቤት የሰፔሻል ፎርስ ትምህርት ተከታትለው በፕሩ ውጤት ዲፕሎማ አግኝተዋል።
- ከ1975-1979 ዓ.ም ሶቭየት ሕብረት ፍራንዚ አካዳሚ የአዛዥነትና የመምሪያ መኩንንነት ትምህርት ተከታትለው በወታደራዊ ሳይንስ በማስትሬት ዲግሪ ተመርቀዋል።
- ብ/ጀ አርቅዬሁን ለአገራቸው ተዘዋውረው የሰሩባቸው ዋና ዋና ቦታዎችና የኃላፊነት ደረጃዎች ከ1956-1963 ዓ.ም በኤርትራ ክ/ሀገር በመቶ መሪነት በሻምበል አዛዥነትና በልዩ ልዩ ጓድ አሰልጣኝነት
- ከ1963-1973 ዓ.ም በኤርትራ ክ/ሀገር በብርጌድ ዘመቻ መኩንንነት በክ/ጦር ዘመቻ መኩንንነትና በብርጌድ አዛዥነት
- 1973 ዓ.ም በመከላከያ ሚኒስቴር በዘመቻ መምሪያ ውስጥ
- 1974-1975 በኤርትራ ክ/ሀገር የሠራዊቱ ቀዳሚ ዘመቻ መኩንንና የጤና አስተባባሪነት
- 1980 ዓ.ም በጦር ኃይሎች አካዳሚ በአስተማሪነት
- 1980-1981 በኤርትራ ክ/ሀገር በክ/ጦር አዛዥነትና በኮር አዛዥነት
- በሠራዊቱ ውስጥ ለ26 ዓመታት አገልግለዋል። ብ/ጀ አርቅዬሁን ባለትዳርና የአንዲት ሴት ልጅ አባት ነበሩ።

ብ/ጄኔራል ነጋሽ ወልደየስ

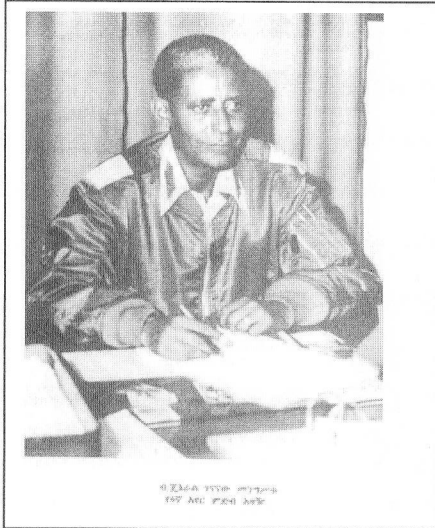

ብ/ጄኔራል ነጋሽ ወልደየስ
የሰነድ ስር ዋና ሕወጦ

- ብ/ጄኔራል ነጋሽ ወልደየስ በሸዋ ክፍለ ሃገር ደብረ-ብርሃን ሰላድንጋይ መሐል ወንዝ የካቲት 23 ቀን 1933 ዓ.ም ከአባታቸው ከመ/አ ወልደየስ ወልደማርያም እና ከእናታቸው ከወ/ሮ አታፈራሁ ደስታ ተወለዱ።
- የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በደብረ ብርሃንና በአዲስ አበባ በሚገባ አጠናቀዋል።
- በ1953 ዓ.ም በሆለታ ገነት ጦር ት/ቤት በዲፕሎማ በምክትል መቶ አለቅነት በ20ኛው ኮርሰኝነት ተመርቀዋል።
- በ1970 ዓ.ም ለከፍተኛ የአመራር ትምህርት ወደ ሶቪየት ሕብረት ተልከው ትምህርታቸውን ተከታትለዋል።

- ብ/ጄ ነጋሽ የአገልገሎታቸው ቦታዎች
 - ከ1953 እስከ 1970 ዓ.ም በኤርትራ ክ/ሃገር
 - በኮማንዶና በአግረኛ ጦር አሰልጣኝነት
 - በብርጌድ ዘመቻ መኩንንነት በሻለቃ አዛዥነት በልዩ ጦር አዛዥነትና በክ/ጦር ዘመቻ መኩንንነት
 - ከ1972 እስከ 1973 ዓ.ም በምስራቅ ጦር ግንባር በተለይ በዋርደር ግንባር የቀዳሚ ጦር አስተባባሪ በመሆን በአንድ ብርጌድ 13 ሺ የሶማሊያ ወረራ ጦር በመከላከልና በመልሶ ማጥቃት ውጊያ ተሳትፈዋል
 - ከ1974 እስከ 1979 በኤርትራ ክ/ሃገር በተለያዩ ክፍለ ጦሮች በአዛዥነት
 - ከ1980 እስከ 1981 ዓ.ም በኤርትራ ክ/ሃገር
- በኩር ም/አዛዥነት እና በኩር አዛዥነት አገልግለዋል።
- ብ/ጄ ነጋሽ ለ29 አመታት አገልግለዋል። ብ/ጄ ነጋሽ ወልደየስ ባለትዳርና የ5 ልጆች አባት ነበሩ።

የብ/ጄ ገናናው መንግሥቱ

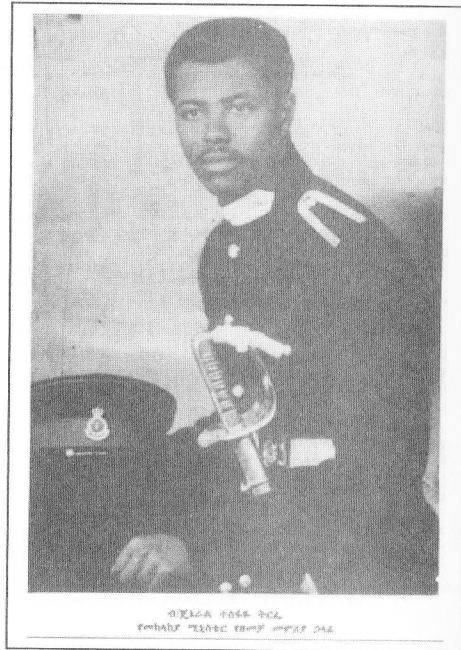

በጄኔራል ገናናው መንግሥቱ
1975 እስከ 1989 ድረስ

- ብርጋደር ጄኔራል ገናናው መንግሥቱ ከአባታቸው ከአቶ መንግሥቱ ቸኩልና ከእናታቸው ከወ/ሮ ተወዳ ተገኝ በጉጃም ክፍለ ሀገር ዱር ቤቱ በተባለው ቦታ ህዳር 16 ቀን 1935 ተወለዱ።
- የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርታቸውን በዳንግላ እንዲሁም የ2ኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በደብረማርቆስ ከተማ በንጉሥ ተክለ ሃይማኖት ት/ቤት ሲከታተሉ ቆይተው ከፍተኛ የአብራሪነት ፍላጎት ስለነበራቸው በኢትዮጵያ አየር ኃይል ሰኔ 15 ቀን 1953 ዓ.ም በአጩ መኩንንነት ተቀጠሩ።

- ብርጋደር ጄኔራል ገናናው መንግሥቱ በኢትዮጵያ የአየር ኃይልና በአሜሪካን አገር በአብራሪነት ኮርስ በአውሮፕላን ጥገና የመኩንንነት ኮርስ የበረራ አሺየሽን ጥበብና የመሠረታዊ መሣሪያዎች ኮርስ የበረራ ደንብና የአየር ትራፊክ ቁጥጥር ኮርስ ተመርቀዋል።
- በኢትዮጵያ አየር ኃይል ውስጥ በተለያዩ የኃላፊነት ቦታ ተዘዋውረው ሲሰሩ ከተራ አብራሪነት ጀምረው በበረራ አስተማሪ የአስተዳደር መኩንን የጥገና መኩንን የሄሊኮፕተር አብራሪ የአስኳድሮን አዛዥ የዘመቻ መኩንን በመሆንና በሌሎችም ልዩ ልዩ የኃላፊነት የሥራ ዘርፎች ያለዕረፍት ውድ ሀገራቸውን አገልግለዋል።
- ብ/ጄኔራል ገናናው መንግሥቱ የአዛዥነትና የመምሪያ መኩንን ኮርስ በጦር ኃይሎች አካዳሚ ወሰደው በከፍተኛ ደረጃና ውጤት ትምህርታቸውን የአጠናቀቁ ሲሆን ከሚያዝያ 1980 ዓ.ም እስከ ግንቦት 8 ቀን 1981 ዓ.ም በኢትዮጵያ አየር ኃይል የ6ኛ አየር ምድብ አዛዥ ሆነው አገልግለዋል።
- ለ29 አመት አገልግለዋል። ብ/ጄ ገናናው መንግሥቱ ባለትዳርና የሦስት ልጆች አባትም ነበሩ።

ብ/ጀነራል ተስፋዬ ትርፌ

- ብ/ጀነራል ተስፋዬ ትርፌ ከአባታቸው ከመ/አ ትርፌ ባንትይዋሉና ከእናታቸው ከወ/ሮ ዝናሽ ገ/ሕይወት ሐምሌ 3 ቀን 1938 ዓ.ም በአዲስ አበባ ከተማ ተወለዱ።
- የአንደኛና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በኮከበ ጽባህ ትምህርት ቤት አጠናቀዋል። በ1956 ዓ.ም ሐረር ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ጦር አካዳሚ በመደበኛው 7ኛ ኮርስኝነት ገብተው ለአንድ አመት ትምህርታቸውን እንደተከታተሉ ባሳዩት ትጋትና የትምህርት ብልጫ

ለከፍተኛ ትምህርት ተመርጠው ወደ እንግሊዝ አገር ጦር አካዳሚ (ሳንድረስት) ተልከው በዚያም 1ኛ በመውጣት ከእንግሊዝ ንግሥት የክብር ሻምላ ተሸልመዋል።

- ብ/ጀነራል ተስፋዬ ትርፌ ያገለገሉባቸው ቦታዎች
- በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጦር አካዳሚ በመምህርነት
- በ1960 በእንግሊዝ ጦር አካዳሚ ሳንድረስት የመጀመሪያው ጥቁር አስተማሪ በመሆን አስተምረዋል። በአዋሽ አርባ የውጊያ ት/ቤት በዘመቻ መከራከላት አገልግለዋል። በሁርሶ ጦር ት/ቤት በአዛዥነት ቅን ግልጋሎታቸውን አበርክተዋል። በግንባር ዘመቻም በምጽዋ ግንባር የግብረሃይል ዘመቻ መከራከላት
- ከ1980-1981 ግንቦት ወር ድረስ በመከላከያ ሚኒስቴር የዘመቻ መምሪያ ኃላፊ በመሆን ሰርተዋል።
- ብ/ጀነራል ተስፋዬ ትርፌ ለ26 ዓመት አገልግለዋል።
- ብርጋዴር ጀነራል ተስፋዬ ባለትዳርና የሦስት ልጆች አባት ነበሩ።

UNCLASSIFIED

AMEMBASSY KAMPALA IMMEDIATE
AMEMBASSY KHARTOUM IMMEDIATE
AMEMBASSY MOGADISHU IMMEDIATE
AMEMBASSY LONDON IMMEDIATE
AMEMBASSY MOSCOW IMMEDIATE
AMEMBASSY NAIROBI IMMEDIATE
AMEMBASSY PARIS IMMEDIATE
DIA WASHDC IMMEDIATE
USCINCCENT MACDILL AFB FL IMMEDIATE

C O N F I D E N T I A L SECTION 02 OF 03 ADDIS ABABA 02492

PARIS FOR ASSISTANT SECRETARY COHEN

E.O. 12356: DECL: OADR

TAGS: PREL, ASEC, ET

SUBJECT: COUP IN ETHIOPIA - MENGISTU CELEBRATES HIS

MINISTRY OF DEFENSE) ESCAPED FROM THE MINISTRY OF
DEFENSE AND ARE STILL AT LARGE. (WE DECLINED
KUMLACHEW'S REQUEST FOR ASYLUM AT THE EMBASSY
YESTERDAY.)

11. WE NOW BELIEVE THAT FANTA BELAY MAY STILL BE
ALIVE AND IS BEING INTERROGATED. GENERAL TESFAYE
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL

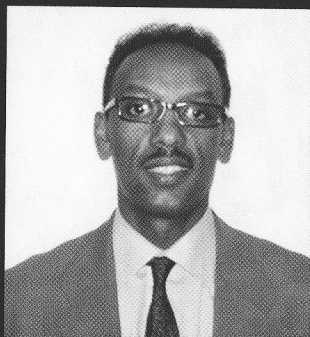
PAGE 02 ADDIS 02492 02 OF 03 2010242

GEBRE-KIDANE WHO WE ORIGINALLY THOUGHT WAS INVOLVED
IN THE PLOT, PRESIDED OVER THE DEFENSE MINISTER'S
FUNERAL AND IS RUMORED TO BE THE MAIN CANDIDATE
TO SUCCEED HIM.

12. WE HAVE REPORTS OF TRUCKLOADS OF DEAD BODIES BEING
TAKEN TO CEMETERIES ON THE ENTOTO HILLS BEHIND THE
BRITISH EMBASSY. WE ARE TRYING TO CHECK THAT OUT
NOW. BUT WE HAVE HEARD THAT THE SECURITY SERVICES
HAVE NOT GIVEN THE KEBELLES A GREEN LIGHT TO RUN
AMOK. AS WE HAVE FEARED.

13. WE CONTINUE TO GET REPORTS OF THE ENTHUSIASM
WITH WHICH THE PALACE SECURITY UNIT WENT INTO ACTION.
A UN OFFICIAL SAID THAT ON TUESDAY HE WATCHED A LINE
OF TANKS ROAR DOWN THE HILL PAST THE HILTON TOWARD
THE AIRPORT AT TOP SPEED. ONE WENT OUT OF CONTROL,
CRASHED THROUGH A HEDGE AND PLUNGED THIRTY FEET
DOWN INTO THE GHION HOTEL GARDEN. THE DRIVER GOT

UNCLASSIFIED

አቶ ደረጀ ደምሴ

ፀሐፊው ደረጀ ደምሴ የጀነራል ደምሴ ቡልቶ አራተኛ ልጅ ነው። በሰሜን አሜሪካ ነዋሪ የሆነው ደረጀ ከጆርጅ ሜሰን ዩኒቨርሲቲ በመንግሥትና ፖለቲካ ትምህርት በባችለር ዲግሪ፣ በስተን ከሚገኘው ከሳፈክ ዩኒቨርሲቲ የሕግ ትምህርት ቤት በጁሪስ ዶክተር ዲግሪ (Juris Doctor) ተመርቋል። በአሜሪካ የህግ ጠበቃ ሆኖ ይሰራል። ደረጀ ባለትዳርና የሁለት ልጆች አባት ነው።

አሳታሚው

- “- የእንቅስቃሴው ዓላማ ሕዝቡ በሠራዊቱ ላይ የነበረውን እምነት ለማረጋገጥ፣ ፍትሕ ዲሞክራሲና ሰላም የጠማውን ሕዝብ ነፃ ለማውጣት፣ ሕዝቡ በሕጋዊና በትክክለኛው መንገድ እንዲተዳደር ማድረግ ነው።
- ሕዝቡ በሚፈቅደው ማህበራዊ፣ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ሥርዓት ራሱን በራሱ መምራት አለበት፤
 - በመርዶና በሰቆቃ የተሰቃየውን ሕዝብ ማሳረፍ አለብን
 - በትግራይ የደረሰው ውድቀት የአመራር ድክመት ነው፤ የአፍ አቤትም ሽንፈት መንስኤው ይኸው ነው።
 - ጦርነትን እንደሥራ የያዘ መንግሥት ሕዝቡን ሊያስተዳድር አይችልም።
 - በዚህ በበሰበሰ አመራር ምክንያት ሕዝቡ በዓለም ማዕዘን ሁሉ ተበትኗል። ይህ ሕዝብ ሀገራዊ መልሱኝ፣ ከሰው አገናኙኝ እያለ ነው።
 - ሠራዊቱ የስቃይ ተሸካሚ የሆነው እኛ ወጥረን ስለያዝነው ነው።
 - የኢትዮጵያን ሕዝብ ፈሪ ያደረገነው፣ የተጫወትንበት እኛ ስለሆን ዛሬ ለርሱ መነሳት አለብን
 - የሕዝብ ድጋፍ አለን። ቆርጠን ተነስተናል፡፡ እስከ መጨረሻው እንገፋበቃለን።”

ሜ/ጀ ደምሴ ቡልቶ (በመፈንቅለ መንግስት ሙከራ ላይ የተናገሩት)